

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

จดหมายเหต

ปีที่ 24 ฉบับเดือน มกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2565

ก้าวสำคัญ สื่อ กม.จริยธรรม-มาตรฐาน

หน้า 23

ประชนไอเดียนักศึกษา
ร่วมแก้ไขปัญหา
ข่าวลวง หน้า 17

แนวปฏิบัติสื่อฯ
การนำเสนอข่าว
การฆ่าตัดตาย หน้า 20

ประกาศรายชื่อ
คณะกรรมการบริหาร
สมาคมนักข่าวฯชุดใหม่
หน้า 22

จดหมายเหตุ

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

ปีที่ 24 ฉบับเดือน มกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2565

เจ้าของ

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

คณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 1

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธาน
นางสาวนาดยา เชษฐโชติรส รองประธาน คนที่ 1
นายวิรัชศักดิ์ ไชติวานิช รองประธาน คนที่ 2
นายสรวิทย์ แซ่เตีย รองประธาน คนที่ 3
นางสาวนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ เลขานุการ
นายนพพล รัตนพันธ์ รองเลขานุการ คนที่ 1
นายภูวศิษฐ์ สุขไส รองเลขานุการ คนที่ 2
นางสาวชุตติมณฑน์ ศรีขำ เற்றுญิก

กรรมการ

นางสาวผุสดี ศิวดรนาฎ กรรมการประเภทก่อตั้ง
นายตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์ กรรมการประเภทก่อตั้ง
นายสิทธิชัย บำรุงสุข กรรมการประเภทก่อตั้ง
นายไพฑูรย์ ชุตติมากรกุล กรรมการประเภทก่อตั้ง
นายก่อเขต จันทเลิศลักษณ์ กรรมการประเภทก่อตั้ง
นางสาวสมถวิล เทพสวัสดิ์ กรรมการประเภทก่อตั้ง
นายศักดิ์สิทธิ์ วิบูลศิลป์โสภณ กรรมการประเภทสามัญ
นายจักรกฤษณ์ แววดล้ายหงษ์ กรรมการประเภทสามัญ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

รศ. ดร. สุกัญญา บุรณเดชาชัย
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการสื่อสารมวลชน
นายวิทิต ลินุตพงษ์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการ
นางสาวสุภิญญา กลางณรงค์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการคุ้มครองผู้บริโภค
ศ.สุริชัย หวันแก้ว
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน
ดร.พีเชษฐ ธรรมคุณเวโรจน์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
นายปรมาโมทย์ ฝ้ายอุประ
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประสบการณ์ด้านสื่อมวลชน
นายกวี จงกิจถาวร
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประสบการณ์ด้านสื่อมวลชน
บรรณาธิการ
นายบุตรดา ศรีเลิศชัย

อนาคตกฎหมายส่งเสริมจริยธรรม

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ. กลับมาเป็นประเด็นสนใจอีกครั้งเมื่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันอังคารที่ 11 ม.ค. 2565 มีมติเห็นชอบร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ตามที่สำนักงานนายกรัฐมนตรี โดยกรมประชาสัมพันธ์เสนอ และให้ส่งคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอรัฐสภาต่อไป โดยให้แจ้งประธานรัฐสภาทราบด้วยว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นที่ได้รับความสนใจมากที่สุดคือ กฎหมายฉบับนี้ เป็นกฎหมายที่ร่างขึ้นมาเพื่อส่งเสริมหรือควบคุมสื่อมวลชนกันแน่ เพราะเป็นกฎหมายที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี อีกทั้งยังมีเจ้าภาพเป็นกรมประชาสัมพันธ์ซึ่งมีภาพลักษณ์ในการควบคุมสื่อในอดีตอีกด้วย

นอกจากนี้ ยังมีคำถามอีกว่า องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนซึ่งเข้าไปมีส่วนร่วมในการร่างกฎหมายนี้ ต้องการเร่งรัดที่จะให้ออกกฎหมายนี้หรือไม่

ประเด็นแรกในเรื่องว่า กฎหมายนี้ เป็นกฎหมาย “ส่งเสริม” หรือ “ควบคุม” นั้น ต้องพิจารณาจากมุมมองของแต่ละคน เพราะหากตีความว่า กฎหมายมุ่งที่จะควบคุมทางด้านจริยธรรมของสื่อก็ถือว่าเป็นกฎหมายควบคุม แต่เมื่อพิจารณาว่าการควบคุมดังกล่าว ไม่มีการนำบทลงโทษทางกฎหมายมาใช้ ก็ต้องถือว่าเป็นการ “ส่งเสริม” ให้การกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ส่วนประเด็นว่า องค์กรวิชาชีพสื่อต้องการเร่งให้ออกกฎหมายนี้หรือไม่ ก็ต้องกลับไปย้อนดูว่า แนวคิดในการออกกฎหมายนี้ มีมาตั้งแต่ ปี 2553 เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในเรื่อง การคุ้มครองเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนที่ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมวิชาชีพ และพัฒนาเรื่อยมาจนเป็นร่างกฎหมายที่ผ่านคณะรัฐมนตรีออกมาแล้วสุดรวมเวลาแล้วเกือบ 12 ปี

มาถึงวันนี้ กฎหมายก็ยังไม่ได้ถูกบรรจุในวาระการประชุมของรัฐสภา หรือสภาผู้แทนราษฎรแต่อย่างใด และแม้จะมีการนำเสนอเข้าสู่วาระการประชุม ก็เป็นหน้าที่ขององค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน ซึ่งรวมถึงสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ที่จะต้องจับตาและร่วมพิจารณาไม่ให้กฎหมายนี้ กลายเป็นกฎหมายควบคุมสื่ออย่างที่กำลังวุ่น...

รู้จักข่าวกับสื่อ “รู้จักสื่อกับสภาการสื่อมวลชน”

อยากรู้จักตัวตน คนวงการสื่อ เปิดวิทยุ เอฟเอ็ม 100.5 เมกะเฮิร์ตซ์
“คลื่นข่าว News Network” ทุกวันเสาร์ 12.30 - 14.00 น.

ดำเนินรายการโดย
ณรงค์ สุทธิรักษ์ วิชัย วรธานีวงศ์
สิบพงษ์ อุมรัตน์ จินตนา จันทร์ไพบุลย์

บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)
สนับสนุนการผลิตรายการ

ฟังย้อนหลังได้ที่
www.presscouncil.or.th
หรือ Facebook Fanpage

สถานที่ติดต่อ

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ 538/1 ถ.สามเสน แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร.02-668 9900 แฟกซ์. 02-243 5697
E-mail. info@presscouncil.or.th Website. www.presscouncil.or.th Facebook. www.facebook.com/presscouncil.npct

เมื่อองค์กรข่าวปรับตัวเพื่อความอยู่รอด “วารสารศาสตร์จะไปทางไหน”

งานวิจัยการปรับตัวขององค์กรข่าวเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจ และบทบาทหน้าที่ต่อสังคม บทสะท้อน “วารสารศาสตร์” จะไปทางไหน สื่อจะดำรงอยู่อย่างไร ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคข่าวจะยังคงอยู่ต่อไปหรือไม่

สืบเนื่องจากสถานการณ์การปรับตัวขององค์กรข่าวในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา มีทิศทางของการปรับขนาดองค์กร จำนวนคน ปรับกระบวนการคิด การทำงาน เพิ่มช่องทางรูปแบบการนำเสนอ ในขณะที่เดียวกัน ต้องเผชิญหน้ากับรายได้ที่ลดลง การเกิดใหม่ของสื่อและช่องทางข้อมูลข่าวสารที่เป็นตัวเลือกใหม่ และความต้องการเสพเนื้อหาประเภทข่าวที่เปลี่ยนไปของผู้รับสาร ทำให้เกิดปรากฏการณ์หลายอย่าง อาทิ การลดขนาดองค์กรของสื่อเดิม การปิดหนังสือพิมพ์และปรับตัวสู่ออนไลน์ การแข่งขันด้วยเนื้อหาบนสื่อสังคมออนไลน์ ปัญหาจริยธรรมที่เป็นผลมาจากการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด การเกิดขึ้นขององค์กรสื่อขนาดเล็กที่ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เป็นพื้นที่การนำเสนอ ปรากฏการณ์เหล่านี้ ทำให้คำว่า “วารสารศาสตร์” ไม่ได้จำกัดตัวอยู่เพียงแค่การศึกษาสื่อสิ่งพิมพ์ แต่ต้องศึกษาองค์กรสื่อที่มีลักษณะของการสื่อข่าวและทำงานในเชิงวารสารศาสตร์หลากหลายแพลตฟอร์มเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เห็นกระบวนการปรับตัว และผลของการปรับตัวในรูปแบบที่แตกต่างกัน

คณะอนุกรรมการฝ่ายวิชาการ สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ มูลนิธิสภาการหนังสือพิมพ์ โดยการสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ จึงได้จัดทำโครงการวิจัยการปรับตัวขององค์กรข่าวเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจและบทบาทหน้าที่ต่อสังคม โดยเป็นชุดการศึกษาวิจัยที่ประกอบด้วยงานวิจัย 4 เรื่องย่อย โดยงานวิจัย 3 เรื่องเป็นการศึกษาการปรับตัวขององค์กรสื่อใน 3 ประเด็นคือ การศึกษาการปรับองค์กร การปรับกระบวนการ

สื่อข่าว และการปรับตัวในแง่ธุรกิจและการตลาด โดยแบ่งเล่มวิจัยตามหน่วยการศึกษา ได้แก่ กลุ่มสื่อกระแสหลักดั้งเดิม ซึ่งเป็นสื่อที่มีการขยายช่องทางรูปแบบการสื่อสารเป็นหลากหลายช่องทาง กลุ่มสื่อท้องถิ่นที่มีการปรับตัวในยุคดิจิทัล และกลุ่มองค์กรข่าวที่เป็น Digital Native เกิดและดำเนินงานบนสื่อออนไลน์ช่องทางต่าง ๆ และงานวิจัยเล่มที่ 4 เป็นการศึกษาประเด็นมิติที่สี่ คือ การปรับตัว บทบาทต่อสังคม โดยศึกษาทั้งจากฝั่งผู้รับสารและการผู้ผลิตสื่อ ภายใต้กรอบสังคมวิทยา สื่อกับการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงสังคม กรอบจริยธรรม บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคม

ชุดโครงการวิจัยทั้ง 4 เล่มภายใต้โครงการวิจัย “การปรับตัวขององค์กรข่าวเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจและบทบาทหน้าที่ต่อสังคม” ถือเป็นบททบทวน ถอดบทเรียน ศึกษาความท้าทาย โอกาส และรูปแบบเพื่อให้ได้องค์ความรู้และต้นแบบของวารสารศาสตร์ในยุคดิจิทัล เพื่อรองรับบรรณาธิการข่าวและองค์กรสื่อได้ใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ในการนำไปใช้พัฒนาการปรับตัวของแต่ละองค์กร เป็นประโยชน์ต่อการรวบรวมองค์ความรู้และกรณีศึกษาที่ทันต่อสถานการณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านวารสารศาสตร์ และการพัฒนาบุคลากรด้านการสื่อข่าว เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านวารสารศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่รอด และเป็นที่ยังตามบทบาทหน้าที่อันพึงประสงค์ต่อสังคม

ตลอดระยะเวลา 1 ปี คณะผู้วิจัย อันประกอบด้วย **ผศ.ดร.สกุลศรี ศรีสารคาม** หัวหน้าสาขาวารสารคอนเวอร์จันท์ และสื่อดิจิทัลสร้างสรรค์ คณะนิเทศศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ หัวหน้าโครงการ **ผศ.ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม** อาจารย์กลุ่มวิชาวิทยุและโทรทัศน์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ **ผศ.ดร.พรรษาสิริ กุหลาบ** อาจารย์ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผศ.อริน เจียจันทร์พงษ์ อาจารย์คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร ดร.เอกพล เกียรติวร อาจารย์กลุ่มวิชารัฐศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาจารย์อภิสิทธิ์ ศุภกิจเจริญ อาจารย์คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง และอาจารย์ปาจารย์ ปรีนทรวงกุล อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้เก็บข้อมูลงานวิจัยจนสามารถสรุปงานวิจัยเพื่อเผยแพร่และจัดรับฟังความเห็นสาธารณะได้เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2565 ดังมีสาระสำคัญ ดังนี้

งานวิจัย “คุณค่า ความหมาย และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (สังคม) ต่อสื่อในยุคดิจิทัล” นำเสนอโดย ผศ.ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม ซึ่งอธิบายที่มาที่ไปของชื่อที่ใช้

คำว่า “ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย” เพราะนอกจากผู้บริหารโรคข่าวสารแล้วยังรวมถึงแหล่งข่าว หรือผู้ที่ปกติจะมีสื่อมวลชนไปสัมภาษณ์ด้วย งานวิจัยชิ้นนี้มาจากคำถามที่ว่า “สื่อยังมีคุณค่า มีความหมาย และเป็นที่พึ่งพิงของสังคมอยู่หรือไม่” ซึ่งจากการทำแบบสอบถามจำนวน 1,294 ชุด จากกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ และการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพจากบุคคล 11 คน แบ่งเป็นภาครัฐ 2 คน ภาคเอกชน 3 คน ภาคประชาสังคม 3 คน และภาคประชาชน 3 คน โดยมีข้อค้นพบคือ 1. ภูมิทัศน์สื่อเปลี่ยนไปแล้ว โดยปัจจุบันประชาชนรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ ร้อยละ 70 2. การเมืองและสาธารณสุขเป็น 2 ประเด็นที่ได้รับความสนใจมากที่สุด อาจเป็นเพราะเก็บข้อมูลในช่วงเดือน มี.ค. - เม.ย. 2564 อันเป็นช่วงที่มีสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19

3. สื่อวิชาชีพอาจไม่ใช่ผู้กำหนดวาระสังคมอีกต่อไป เนื่องจากปัจจุบันในยุคออนไลน์ สังคมจะกลายเป็นผู้กำหนดประเด็นขึ้นมาแทน 4. ปัจจุบันประชาชนไม่เชื่อมั่นสื่อในฐานะ “หมาเฝ้าบ้าน” โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ทั้งแหล่งข่าวและผู้บริโภคสื่อ ต่างมองว่าสื่อวิชาชีพไม่แตกต่างจากสื่อที่ไม่ใช่วิชาชีพ 5. มุมมองต่อสื่อโดยเปรียบเทียบระหว่างอดีตกับ

ปัจจุบัน พบว่า การทำงานสื่อ ในอดีตต้องเมืองค์กรต้นสังกัด แต่ปัจจุบันใคร ๆ ก็เป็นสื่อได้ เสรีภาพสวนทางกับอุดมการณ์ ในปัจจุบันแม้เทคโนโลยีจะทำให้สื่อมีเสรีภาพมากขึ้นเพราะหาข้อมูลได้ง่ายขึ้นแต่อุดมการณ์กลับลดน้อยลง บทบาทต่อสังคม ซึ่งปัจจุบันแต่ละคนมีช่องทางสร้างสื่อได้เอง การพึ่งพิงสื่อวิชาชีพจึงลดลง และสื่อวิชาชีพในปัจจุบันก็ถูกมองว่าไม่ได้ทำหน้าที่หมาเฝ้าบ้าน

6. การทำงานของสื่อในสถานการณ์โควิด-19 เสี่ยงสะท้อนสามารถแบ่งได้ 2 ส่วนคือ “สิ่งที่ไม่น่าทำแต่กลับทำ” เช่น รายงานข่าวแบบขยายจนเกินความจริง กับ “สิ่งที่ควรทำแต่กลับไม่ทำ” เช่น ไม่ใช้เหตุผลในการนำเสนอข่าว ทั้งที่เป็นกรารายงานข่าวเกี่ยวกับข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ เช่น ไม่กล้าไปฉีดวัคซีนเพราะอ่านจากข่าวแล้วรู้สึกกลัว

7. มุมมองต่อสื่อโดยแยกตามกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แบ่งเป็น 7.1 ภาครัฐยังมองว่าสื่อกระแสหลักยังมีความสำคัญ เพราะผู้บริหารยังต้องการให้ข่าวสารของหน่วยงานได้รับการเผยแพร่ในสื่อกระแสหลัก 7.2 ภาคเอกชนยังพึ่งพิงสื่อกระแสหลักอยู่ 7.3 ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมไม่สนใจว่าใครเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร จะเป็นสื่อวิชาชีพหรือไม่ก็ไม่สำคัญเท่าข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือไม่

“ข้อสรุปคือตัวเทคโนโลยีนำไปสู่การปรับเปลี่ยนแนวความคิดและอุดมการณ์ สื่อวันนี้กับสื่อในอดีต มองว่าคนทำสื่อที่เป็นวิชาชีพมีอุดมการณ์น้อยลง ดังนั้นผู้บริหารข่าว ต้องใช้วิจารณญาณในการเสพข่าวมากขึ้น เราคงได้ยิน

เสียงก้องอ้ออิงอยู่บนโซเชียลมีเดีย ที่วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของสื่อวิชาชีพ ว่าทำไมมีแต่ข่าวดราม่า” ผศ.ดร.วิไลวรรณ กล่าว

จากนั้นเป็นงานวิจัย “การปรับตัวขององค์กรข่าวเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจและบทบาทหน้าที่ต่อสังคม: กรณีศึกษาองค์กรสื่อกระแสหลัก” นำเสนอโดย ผศ.อริน เจียจันทร์พงษ์ และ ผศ.ดร.พรรษาสิริ กุหลาบ โดยเลือก

กลุ่มตัวอย่าง 5 สำนัก ประกอบด้วย เครือไทยรัฐ เครือเนชั่น วอยซ์ทีวี ไทยโพสต์ และไทยพีบีเอส ครอบคลุมทั้งสื่อที่เป็นธุรกิจ และสื่อสาธารณะ โดยแบ่งการปรับตัว 4 มิติ ได้แก่ 1. การปรับโครงสร้าง 2. การปรับตัวด้านงานข่าว 3. การปรับตัวด้านธุรกิจ และ 4. การปรับบทบาททางสังคม

โดยพบว่า แรงกดดันทางเศรษฐกิจเป็นจุดร่วมที่ทุกองค์กรต้องเผชิญ ซึ่งเป็นสถานะที่มีการแข่งขันสูง ขณะที่พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปก็ส่งผลต่อรายได้จากโฆษณา นอกจากนี้ ยังต้องเผชิญแรงกดดันทางการเมืองที่มีความขัดแย้งเชิงอุดมการณ์ อีกทั้งมีชุดกฎหมายความมั่นคงที่สร้างบรรยากาศ

ความกลัว ทำให้สื่อมวลชนต้องเซ็นเซอร์ตนเอง โดยเฉพาะประเด็นการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นเรื่องที่สื่อมวลชนพยายามหลีกเลี่ยงการรายงาน

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังเห็นว่า แม้การปรับตัวขององค์กรสื่อทั้งทางเทคโนโลยีและธุรกิจจะทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนอยู่ต่อไปได้ แต่หัวใจที่สำคัญคือการทบทวนและทำความเข้าใจต่อปรัชญาวิชาชีพในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ยอธิบายเหตุผลในการดำรงอยู่ขององค์กรสื่อ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน

ต่อมาเป็นงานวิจัย “การปรับตัวขององค์กรข่าวออนไลน์ เพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจและบทบาทหน้าที่ต่อสังคม” นำเสนอโดย ดร.เอกพล ธิียรถาวร และ อาจารย์ปริญญ์ ปุรินทรกุล ซึ่งสำรวจกลุ่มตัวอย่างสำนักข่าวออนไลน์ 6 แห่ง คือ อีจัน The Standard The Matter Thaipublica ประชาไท และสำนักข่าวอิศรา

บทสรุปจากการศึกษานี้ ระบุไว้ 4 ข้อ คือ 1. **สร้างสรรค์เนื้อหาให้ตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมายเฉพาะด้าน** ดังนั้นต้องรู้ก่อนว่ากลุ่มเป้าหมายเป็นใคร องค์กรสื่อต้องหาจุดยืนของตนเองและกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัด และควรลงทุนกับการเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น 2. **ปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย** เพื่อให้คนที่อาจจะชอบเพียงเนื้อหาที่นำเสนอกลายเป็นฐานแฟนคลับขององค์กร 3. **การใช้ช่องทางหรือแพลตฟอร์ม**

ที่หลากหลาย ผู้ผลิตเนื้อหาต้องเข้าใจความแตกต่างของแต่ละแพลตฟอร์ม และ 4. **รักษาความน่าเชื่อถือและความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ** ดังตัวอย่างของบางองค์กรที่แยกทีมงานข่าวกับทีมงานผลิตเนื้อหาเพื่อหารายได้

สุดท้ายเป็นงานวิจัย “การปรับตัวขององค์กรข่าวเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจและบทบาทหน้าที่ต่อสังคม” นำเสนอโดย ผศ.ดร.สกุลศรี ศรีสารคาม และ อาจารย์อภิสิทธิ์ ศุภกิจเจริญ ซึ่งสื่อท้องถิ่นก็เป็นอีกพื้นที่หนึ่งในการขับเคลื่อนสังคม จึงทำการศึกษาโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างมา 8 องค์กร คือ เชียงใหม่นิวส์ ลานนาโพสต์ ประชาชาติตราด เพชรภูมิ โคราชนคนอีสาน อีสานบิซ ภาคใต้โฟกัส และส่องใต้สตูล

ผลการศึกษาพบว่า สื่อท้องถิ่นมีการปรับตัวในการใช้สื่อออนไลน์ที่หลากหลายมากขึ้น 1. **มีการวิเคราะห์ข้อมูลทางออนไลน์เพื่อผลิตเนื้อหาที่ตอบโจทย์** เพิ่มปริมาณข่าวรายวัน ช่วยเสริมกับจุดแข็งในการผลิตเนื้อหาข่าวที่ตอบโจทย์ความต้องการ และขับเคลื่อนประเด็นท้องถิ่น เช่น ดูว่าเนื้อหาประเภทไหนมีคนเข้ามาติดตามจำนวนมาก ก็จะทำเนื้อหาลักษณะเดียวกันออกมาอีก แต่ทุกองค์กรมีแนวทางเหมือนกันคือเน้นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นนั้นๆ เป็นหลัก 2. **แต่ละองค์กรมีการวางความเฉพาะด้านของเนื้อหาที่นำเสนอ** เช่น เชียงใหม่ นิวส์ นำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับ จ.เชียงใหม่ แต่เน้นประเด็นที่นำเสนอแล้วเชื่อว่าคนทั้งประเทศก็สนใจด้วย, โคราชนคนอีสาน นำเสนอประเด็นการพัฒนาในพื้นที่ จ.นครราชสีมา, ประชาชาติตราด เน้นข่าวเชิงตรวจสอบ, ภาคใต้โฟกัส นำเสนอข่าวที่ส่งเสริมท้องถิ่น เป็นต้น โดยทุกองค์กรยึดมั่นในการรักษาจริยธรรมสื่อ

3. **การปรับตัวมีทั้งรูปแบบที่ขยายแพลตฟอร์มสู่ดิจิทัล** ใช้กลยุทธ์การทำเนื้อหาข้ามสื่อ เพื่อเข้าถึงผู้รับสารและหารายได้ และการปรับตัวเลิกสิ่งพิมพ์และทำสื่อดิจิทัลเพียงอย่างเดียว และมีการพัฒนาความหลากหลายทักษะ (Multi-skilled) และการเข้าใจเทคโนโลยีสื่อออนไลน์ 4. **รูปแบบการหารายได้** นอกจากสปอนเซอร์โฆษณาแล้ว ยังมีรับจ้างผลิตเนื้อหาตามที่ถูกค่าต้องการ เช่น เขียนบทความ ถ่ายทำคลิปวีดีโอ ฯลฯ มีการหารายได้จากแพลตฟอร์มหรือการจัดกิจกรรมตามความชำนาญ เช่นงานอีเวนต์ สัมมนา เป็นต้น 5. **การปรับตัวทางสังคม** ทุกองค์กรเห็นตรงกันว่าต้องเป็นที่พึ่งของชุมชนให้ได้ จึงเป็นโจทย์ว่าจะทำอย่างไรถึงจะรักษาความเฉพาะของการเป็นสื่อท้องถิ่นไว้ ไม่ถูกรูปแบบสื่อออนไลน์กลืนไป 6. **ข้อจำกัดด้านข้อมูล** ในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลการตลาด แต่ไม่มีข้อมูลเชิงลึกของกลุ่มเป้าหมาย

โดยภาพรวมแล้ว องค์กรสื่อท้องถิ่นมีการปรับตัวทันต่อสถานการณ์ แต่ก็ยังต้องหารูปแบบวิธีการสื่อสารบนสื่อออนไลน์ การเข้าใจตลาดด้วยข้อมูลเชิงลึก และการสร้างจุดแข็งขององค์กรให้เป็นมูลค่าเชิงรายได้ที่ยั่งยืนต่อไป ■

■...เปิดศักราชใหม่ของวงการสื่อ ขอแสดงความยินดีกับ “มงคล บางประภา” (หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์) นายกสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์ฯ และคณะกรรมการบริหารชุดใหม่ รวม 15 ท่าน ของสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ประจำปี 2565 ซึ่งมีวาระในการดำรงตำแหน่ง 2 ปี ตั้งแต่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2565 ถึงวันที่ 4 มีนาคม 2567 ■...พี่น้องสื่อมวลชนพึงพอใจที่ได้ผู้นำและตัวแทนที่แข็งแกร่ง ทำหน้าที่เป็นปากเป็นเสียงให้ผู้ที่อยู่ในแวดวง มีเกียรติและศักดิ์ศรี ไม่น้อยหน้าอาชีพอื่น ■...มองไปด้านสมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารชุดใหม่ โดย “นางสาว จิตวดี เพ็งมาก” สังกัดหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เป็นนายกสมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจคนใหม่คนที่ 31 ขอให้ประสบความสำเร็จ นำองค์กรก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงเช่นเดียวกัน ■...สิ่งที่ต้องจับตามองสื่อมวลชนไทย “ธุรกิจสื่อ - คนทำสื่อ” ในปี 2565 จะปรับตัว เคลื่อนตัว บนสมรภูมิความท้าทายทางธุรกิจ พฤติกรรมผู้เสพสื่อ และ เทรนด์เทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในการสร้างพื้นที่การเข้าถึงผู้อ่าน ผู้ชม ที่หลาย

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ จัดเวทีเผยแพร่รายงานวิจัยและรับฟังความเห็นสาธารณะ ในโครงการ “การปรับตัวขององค์กรข่าวเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจและบทบาทหน้าที่ต่อสังคม” โรงแรมวิกรังกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 10 ก.พ. 2565

ค่ายต่างมีการยกระดับปรับตัวกันมากมาย โดยเฉพาะการลงทุนในด้านบุคลากรสื่อ การสรรหาบุคลากรที่เชี่ยวชาญเทคโนโลยี นักสร้างสรรค์เนื้อหา นักการตลาดดิจิทัล เข้ามาเสริมทีมกันมากมาย บางตำแหน่งไม่เคยมี อย่าง นักวิเคราะห์ข้อมูล บางค่ายถึงกับสรรหามาโดยเฉพาะเพื่อการผลิตสื่อในเชิงลึก ซิงรุกพื้นที่ “สื่อดิจิทัล-สื่อออนไลน์” ที่เป็นพื้นที่รายได้ ■...บริษัท มีเดียอินเทลลิเจนซ์ จำกัด (MI Group) คาดการณ์มูลค่าเงินโฆษณาสื่อดิจิทัล (ออนไลน์) อยู่ที่ 27,000 ล้านบาท เติบโต 16% โดยเป็นสื่ออันดับ 2 ที่ครองเม็ดเงินโฆษณาสูงสุดรองจากทีวี หรือ

สัดส่วนราว 32% ของอุตสาหกรรมโฆษณา ■...เบื้องต้น มูลค่าใช้จ่าย มกราคม - กุมภาพันธ์ 2565 มีการใช้งบโฆษณาไปกับสื่อออนไลน์แล้วกว่าสามพันล้าน ซึ่งแข่งหน้าบโฆษณาลงบนสื่อหนังสือพิมพ์ ในปี 2564 มีมูลค่าอยู่ที่ 2,497 ล้านบาท โดยนิลเส็น ประเทศไทย ได้เปิดเผยมูลค่าการใช้เม็ดเงินโฆษณาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในช่วงสิ้นปีที่ผ่านมา ■...บันทึกประวัติศาสตร์ในอุตสาหกรรมสื่อในกิจการกระจายเสียงวิทยุของประเทศไทย กับ การประมูล “คลื่นวิทยุ” ครั้งแรกรอบ 92 ปี เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2565 นับตั้งแต่มีกิจการวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทย ที่เอกชนจะมีสิทธิในการบริหารวิทยุเต็มรูปแบบภายใต้กฎหมายที่ชัดเจน จากเดิมที่ผู้ครอบครองคลื่นวิทยุจะเป็น

นายสมาน สุดโต นายบุตรดา ศรีเลิศชัย นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี และคณะกรรมการสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ร่วมทำบุญถวายสังฆทานอุทิศส่วนกุศลแด่ ผู้ร่วมก่อตั้งและสมาชิกสมาคมฯ ที่เสียชีวิตประจำปี 2564 ณ วัดโบสถ์สามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2564

ของรัฐ หน่วยงานรัฐ โดยเป็นผลงานชิ้นสุดท้ายของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงโทรคมนาคมและกิจการโทรทัศน์ (กสทช.) ก่อนจะหมดวาระ ■...ฟันเอกนที ศุกลรัตน์ รองประธานกรรมการ กสทช. ได้ให้ความเห็นกับการประมูลครั้งนี้ด้วยว่า การเปิดประมูลคลื่นความถี่ที่เกิดขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของอุตสาหกรรมวิทยุ เป็นการประมูลครั้งแรกของวิทยุประเภทธุรกิจ ที่ไม่ใช่หน่วยงานรัฐ ในฐานะผู้ประกอบการเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตโดยตรง ไม่ผ่านสัมปทาน โดยเป็นการนำบทเรียนที่ได้จากการประมูลทีวีดิจิทัลมาใช้ ราคาเริ่มต้นประมูลจึงสอดคล้องกับสภาพตลาด ที่ กสทช. เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถที่จะเข้าสู่ธุรกิจนี้ แต่จะประสบความสำเร็จหรือไม่เป็นอีกเรื่อง ! ■...คลื่นความถี่วิทยุ เปิดให้ประมูล มีจำนวน 74 คลื่นความถี่ โดยนำคลื่นความถี่เดิมของ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) หรือ อสมท. จำนวน 60 คลื่นความถี่ กรมประชาสัมพันธ์จำนวน 9 คลื่นความถี่ และ กสทช. จำนวน 5 คลื่นความถี่ มาทำการประมูล โดยมีเอกชนจำนวน 31 ราย ยื่นแบบคำขอเพื่อเข้าร่วมประมูลคลื่นวิทยุเอฟเอ็ม และ เอเอ็ม โดย อสมท. เข้าประมูลทุกคลื่นความถี่ และมีกลุ่มธุรกิจเอกชน โบรกเกอร์วิทยุ วิทยุชุมชน อย่างเช่น กลุ่มแกรมมีไม่พลาดร่วมประมูล 1 คลื่น คือ FM 106.5

เพื่อให้มีสิทธิการเป็นเจ้าของคลื่น พื้นที่ กทม. และ ปริมณฑล เหมือนการเข้าร่วมประมูลโทรทัศน์ดิจิทัล จนได้สิทธิไปบริหารจัดการ ■...เริ่มด้วยรายใหญ่ที่ชนะการประมูลครั้งนี้ ก็คือ อสมท. เสนอราคาสูงสุด ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 6 คลื่น ได้แก่ FM 95 ลูกทุ่งมหานคร, FM 99 Active Radio, FM 96.5 คลื่นความคิด, FM 100.5 MCOT News Network, FM 107 MET และ FM 105.5 ส่วนคลื่นวิทยุในภูมิภาค อสมท. ยื่นประมูลจำนวน 49 คลื่น ซึ่งทาง รศ. เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ กรรมการ

สมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2565 เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารชุดใหม่ได้ น.ส.จิตวดี เพ็งมา ก ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ นสพ. เดลินิวส์ เป็นนายกสมาคมคนใหม่ (คนที่ 31) และคณะกรรมการรวม 11 คน เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2565 ณ โรงแรมแกรนด์ไฮแอท เอราวัณ กรุงเทพฯ

ผู้อำนวยการใหญ่ ก็พอใจจากผลการชนะประมูล และจะนำคลื่นที่ได้รับใช้งานอย่างเต็มศักยภาพในการ ออกอากาศครอบคลุมพื้นที่ (Network Coverage Area) ทั่วประเทศที่ไม่แตกต่างจากเดิม ซึ่งออกอากาศกระจายเสียงควบคู่ไปกับรูปแบบดิจิทัล แพลตฟอร์ม ■...รายที่ครอบครองคลื่นมาอันดับที่ 2 โดยชนะการประมูล 13 คลื่นความถี่ จากที่ยื่นประมูล 45 คลื่นความถี่ ได้แก่ FM 98.50 กรุงเทพมหานคร, 102.00 แม่ฮ่องสอน, 96.50 ลำพูน, 97.25 พะเยา, 101.75 อุทัยธานี, 92.75 กำแพงเพชร, 93.25 ขอนแก่น, 99.75 สุรินทร์, 106.25 นครราชสีมา, 99.00 อุดรธานี, 102.25 สงขลา, 105.75 ระนอง และ 98.75 ประจวบคีรีขันธ์ ก็คือ บริษัท ลูกทุ่งเน็ตเวิร์ค 24 ชั่วโมง จำกัด ของนายสุริยนต์ ตั้งขันติธรรม ผู้ผลิตรายการวิทยุ ลูกทุ่งเน็ตเวิร์ค ทางสถานีวิทยุ FM 94.5 และกระจายเสียงไปยังสถานีวิทยุเครือข่ายทั่วประเทศรวม 45 สถานี ■...หลังจากนี้ผู้ชนะประมูลคลื่น อยู่ในขั้นตอนการตรวจสอบเอกสาร การจัดเตรียมเงินชำระ ก่อนที่ได้ใบอนุญาตเพื่อเริ่มประกอบกิจการได้ในวันที่ 4 เม.ย. 2565 และใบอนุญาตจะมีอายุ 7 ปี ซึ่งหลังจากนี้ต้องติดตามผลกันต่อไปว่า แต่ละรายจะคุ้มได้ คุ้มเสีย จากการเคาะราคา จนชนะประมูล ที่น่าเป็นห่วงคือการหาเม็ดเงินมาบริหารจัดการ จะได้ตามเป้าหรือไม่ ซึ่งนิลเส็น รายงานงบโฆษณาปี 2564 สื่อวิทยุชิงเม็ดเงินมาครองได้มูลค่า 3,261 ล้านบาท หดตัวลง 9% จากปีก่อนหน้า แม้เดือนมกราคม 2565 จะโฆษณามีมูลค่า 224 ล้านบาท หลังจากนั้นต้องจับตาดูว่าสมรภูมิมหันหน้าปัดคลื่นวิทยุจะระอุแบบไหน เอาเป็นว่า

ศึกครั้งนี้หนักหนาสาหัสยิ่งนัก ใครดีใครอยู่ครบพี่น้อง ■...ล่าสุด โฟกัสไปที่ “ฉาย บุนนาค” บอสใหญ่เครือเนชั่น สั่งปรับโครงสร้างองค์กรครั้งใหญ่ ทุ่มทุน 461 ล้าน ซื้อ Nation TV 22 พร้อมคมชัดลึก ควบรวมธุรกิจสื่อสร้าง Synergy ขับเคลื่อน ONE NATION บนสมรภูมิสื่อ ภายใต้คอนเซ็ป “คอนเทนต์คุณภาพคือ คอนเทนต์ที่ไม่เป็นผลไม่พิษ ต่อความคิดประชาชน” ถือเป็น การทรานส์ฟอร์มครั้งใหญ่ในรอบกว่า 50 ปีกับ 5 แพลตฟอร์มครบเซตโทรทัศน์สิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ งานอีเวนต์ On Ground และ ออนไลน์ ทำให้ชื่อ “เนชั่น กรุ๊ป” ถูกจับตามองถึงก้าวอย่างสำคัญในครั้งนี้ ■...อย่าเพิ่งสับสนกัน หลังมีการถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง จากการประกาศคณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติเห็นชอบในหลักการร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี (เรื่องที่ 8) เรื่อง กำหนดชื่อประเทศ ดินแดน เขตการปกครอง และเมืองหลวง ตามที่สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา เสนอ และให้ส่งคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรีตรวจพิจารณา โดยให้รับข้อสังเกตของกระทรวงการต่างประเทศไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วดำเนินการต่อไปได้ โดยให้เขียนชื่อ กรุงเทพมหานครอย่างเป็นทางการด้วยอักษรโรมันใช้ Krung Thep Maha Nakhon และ Bangkok ได้ทั้ง ๒ คำ... การดำเนินการดังกล่าวเป็นการปรับปรุงแก้ไขการเรียกชื่อทับศัพท์ของชื่อเมืองหลวง ในหลายประเทศตามที่ราชบัณฑิตยสภาเสนอ สำหรับประเทศไทยเป็นการปรับเพียงเครื่องหมายเพียงเล็กน้อย จากเดิมที่ราชบัณฑิตฯ กำหนดไว้... เรื่องการทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ที่คำว่า Bangkok จะอยู่หลังเครื่องหมาย ัฒภาค “Krung Thep Maha Nakhon; Bangkok กทม.” เป็น “Krung Thep Maha Nakhon (Bangkok) กทม.”

สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์เปิดตัวโครงการ Stop Fake, Spread Facts พร้อมจัดเสวนาหาทางออกหตุการนำเสนอข่าวปลอม เพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์สื่อสารข้อเท็จจริง ณ Convention Hall ชั้น 2 สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส โดยมี นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ร่วมเปิดงาน เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2565

โดยเก็บชื่อเดิมไว้ในวงเล็บ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นมาตรฐานของทางราชการเท่านั้นเอง ■...ทั้งนี้ราชบัณฑิตยสภา ยืนยันแล้วว่า “กรุงเทพมหานคร” ใช้ได้ทั้ง “Krung Thep Maha Nakhon” และ “Bangkok” ■...พบกันใหม่ฉบับหน้าครับ ■

ดาท่ากระดาน

สำนักข่าวออนไลน์ นครเชียงรายนิวส์
 ครบรอบ 32 ปี เมื่อวันที่ 5 ธ.ค. 2564
 มีนายกันพงศ์ ก.บัวเกษร
 เป็นประธานกรรมการบริหาร
 ติดต่อโทร. 087-006-0745
 อีเมล nakorncrnews@gmail.com

หนังสือพิมพ์เสรีราษฎร์
 ครบรอบ 46 ปี เมื่อวันที่ 11 ธ.ค. 2564
 มีนายสิวะ พันธภาค เป็นเจ้าของ
 ติดต่อโทร. 081-272-8436
 อีเมล siwa707@hotmail.com

หมากแข้งออนไลน์
 ครบรอบ 24 ปี เมื่อวันที่ 16 ธ.ค. 2564
 มีนายสมศักดิ์ ถนัดช่าง เป็นบรรณาธิการ
 ติดต่อโทร. 085-018-9777
 อีเมล makkhaeng.ud@gmail.com

หนังสือพิมพ์สยามธุรกิจ
 ครบรอบ 27 ปี เมื่อวันที่ 19 ธ.ค. 2564
 มีนายจตุรงค์ กอบแก้ว เป็นบรรณาธิการ
 ติดต่อโทร. 02-037-7423
 อีเมล siamturakijofficial@outlook.co.th

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
 ครบรอบ 102 ปี เมื่อวันที่ 27 ธ.ค. 2564
 มีนายสรารุช วัชรพล
 เป็นบรรณาธิการบริหาร
 ติดต่อโทร. 02-272-1030
 อีเมล cs@thairath.co.th

หนังสือพิมพ์หัวหินสาร
 ครบรอบ 65 ปี เมื่อวันที่ 1 ม.ค. 2565
 มีนายชลวิวัฒน์ ไชยจิตชัยวัฒน์
 เป็นบรรณาธิการบริหาร
 ติดต่อโทร. 032-512-345
 อีเมล cholvivat.k@gmail.com

หนังสือพิมพ์สมุทรปราการโพสต์
 ครบรอบ 14 ปี เมื่อวันที่ 1 ม.ค. 2565
 มีนายวิบูลย์ จิตประสพเนตร
 เป็นบรรณาธิการบริหาร
 ติดต่อโทร. 081-682-4536
 อีเมล wiboon_news@hotmail.com

สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
 ครบรอบ 14 ปี เมื่อวันที่ 15 ม.ค. 2565
 มี รศ.ดร. วิลาสินี พิพิชญกุล
 เป็นผู้อำนวยการ
 ติดต่อโทร. 02-790-2000
 อีเมล WilasineeP@thaipbs.or.th

อีสานบิซออนไลน์
 ครบรอบ 14 ปี เมื่อวันที่ 3 ก.พ. 2565
 มีนายเจริญลักษณ์ เพ็ชรประดับ
 เป็นบรรณาธิการผู้อำนวยการ
 ติดต่อ 043-236-274 ถึง 5
 อีเมล esanbiz.th@gmail.com

หนังสือพิมพ์ปรากฏการณ์
 ครบรอบ 12 ปี เมื่อวันที่ 5 ก.พ. 2565
 มีนายคณิศ กมลพันธ์
 เป็นบรรณาธิการบริหาร
 ติดต่อ 081-356-3304
 อีเมล prakannews@gmail.com

โพสต์ทูเดย์ออนไลน์
 ครบรอบ 19 ปี เมื่อวันที่ 7 ก.พ. 2565
 มีนายวุฒิ นนทฤทธิ์ เป็นบรรณาธิการ
 ติดต่อ 02-616-4000
 อีเมล webmaster@posttoday.com

นายพปกุล รัตนพันธ์ รองเลขาธิการ สภาการล้อมวลชนแห่งชาติ และคณะ แสดงความยินดีครบรอบ 42 ปี นสพ. ฐานเศรษฐกิจ โดยมี **นายбакัน บุญเลิศ** ประธานกรรมการ บริษัท ฐานเศรษฐกิจ มัลติมีเดีย จำกัด เป็นผู้รับมอบ เมื่อวันที่ 23 ก.พ. 2565

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการล้อมวลชนแห่งชาติ และ **นายสวิชัย บำรุงสุข** กรรมการ-ประธานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์ ร่วมแสดงความยินดีครบรอบ 12 ปี สำนักข่าว สปริงนิวส์/ โดยมี **นายปภากร อินทรวงศ์** บรรณาธิการบริหาร เป็นผู้รับมอบ เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2565

คนข่าวควรเห็นและสาธารณชนควรหวัง ร่างพ.ร.บ.ส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพ

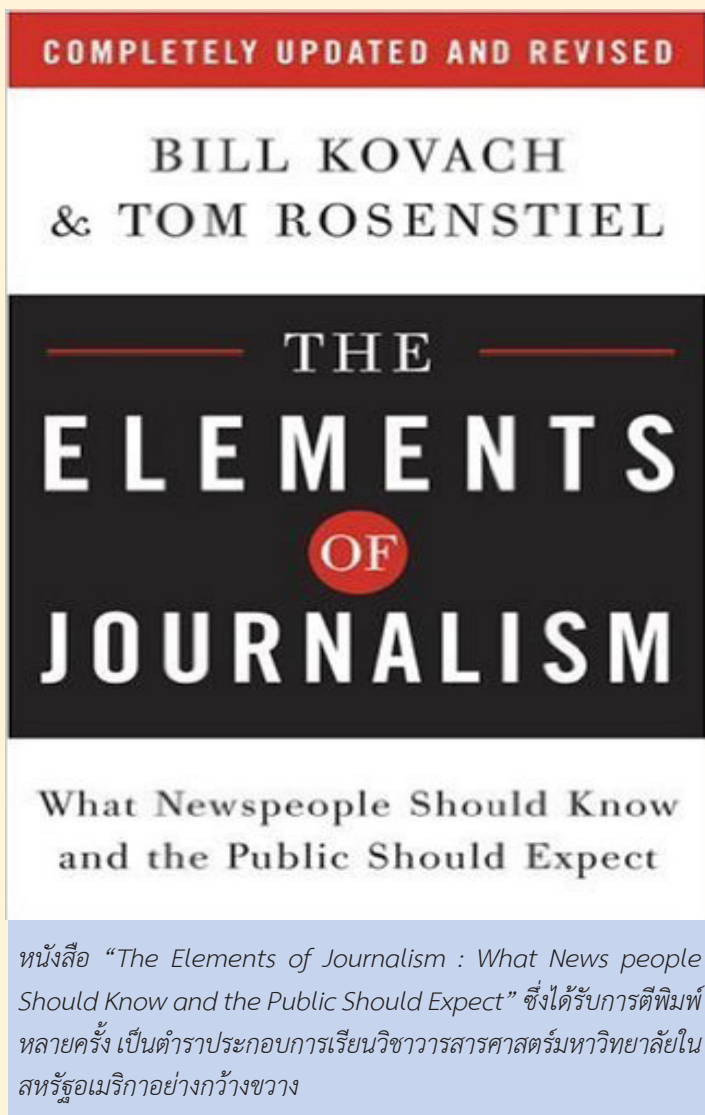
กระฉกเงา

นักวิชาการด้านข่าวของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard University) สหรัฐอเมริกา คือ “บิล โควาช” (Bill Kovach) และ “ทอม โรเซนเทียล” (Tom Rosenstiel) ได้ร่วมกันศึกษาสำรวจวิจัยความต้องการของพลเมืองและความคิดเห็นของนักข่าวอเมริกัน โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องด้านประวัติความเป็นมาของงานข่าว และกระบวนการงานข่าว การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นทั่วประเทศ 20 ครั้ง ใช้เวลาร่วม 4 ปีจนสำเร็จ และนำเสนอผลการศึกษาต่อสมาคมวิชาชีพวารสารศาสตร์แห่งสหรัฐอเมริกา จนเป็นที่มาของหนังสือชื่อ “The Elements of Journalism: What News people Should Know and the Public Should Expect” มีการปรับปรุงเนื้อหาและตีพิมพ์ซ้ำ ๆ หลายครั้ง เป็นตำราเรียนวิชาข่าวของนักศึกษามหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาอย่างกว้างขวาง

รศ.สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ

วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
อนุกรรมการฝ่ายวิชาการ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

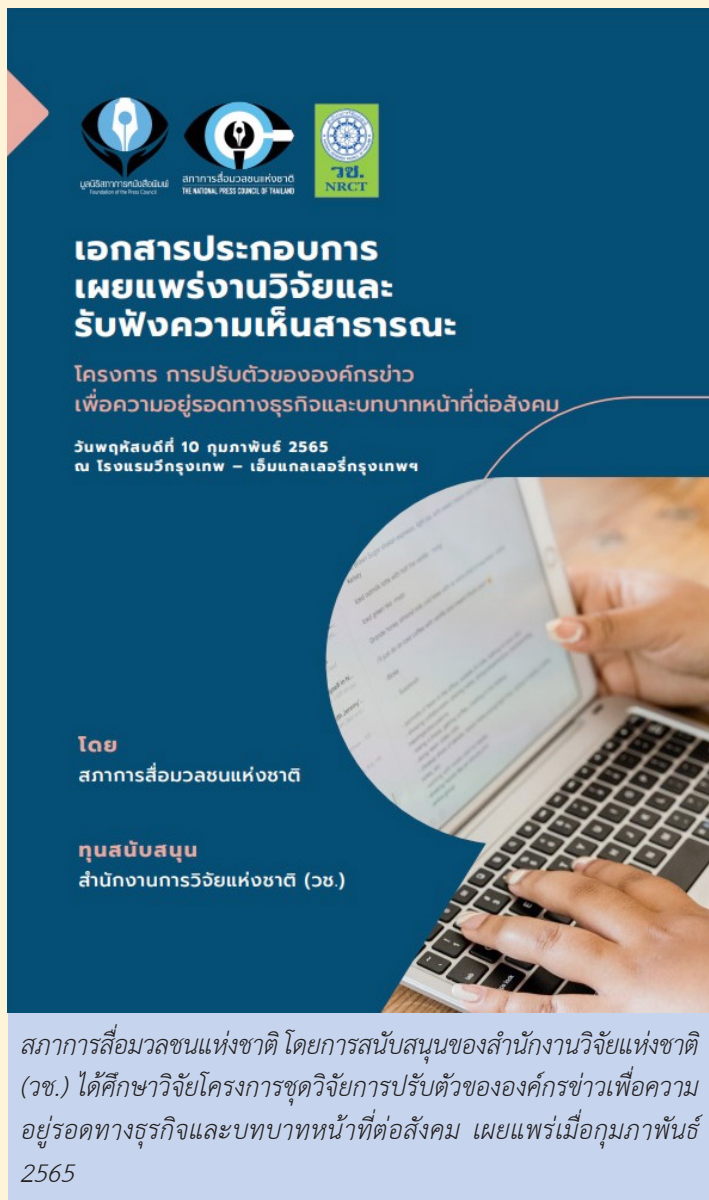

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ โดยการสนับสนุนของสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้ศึกษาวิจัยโครงการชุดวิจัยการปรับตัวขององค์กรข่าวเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจและบทบาทหน้าที่ต่อสังคมที่ได้เผยแพร่ไปเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2565 โดยมีกรอบศึกษาวิจัยถึง 4 มิติ คือ ด้านการปรับตัวขององค์กรข่าว การปรับตัวของงานข่าว การปรับตัวขององค์กรสื่อในแง่ธุรกิจและการตลาด รวมทั้งคุณค่าและความคาดหวังของสังคม

การศึกษาวิจัยทั้งในต่างประเทศและในไทยต่างสะท้อนให้เห็นถึงการรับฟังเสียงพลเมืองต่อความคาดหวังในบทบาทของนักข่าวภายใต้ระบบนิเวศสื่อใหม่ ข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ การให้ความหมายสื่อไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต กล่าวคือ ในขณะที่เสรีภาพของสื่อไทยในอดีตดีดิลบ แต่เสรีภาพของสื่อไทยในปัจจุบันเป็นบวก ในขณะที่การพึ่งสื่อไทยในอดีตเป็นบวก แต่การพึ่งสื่อไทยในปัจจุบันเป็นลบ

ขณะที่สังคมต่างยอมรับว่าการให้และการใช้เสรีภาพสื่อซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับเสรีภาพของประชาชนนั้นจะต้องมีขอบเขตการใช้เสรีภาพที่เหมาะสม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม การกำกับ

หนังสือ “The Elements of Journalism : What News people Should Know and the Public Should Expect” ซึ่งได้รับการตีพิมพ์หลายครั้ง เป็นตำราประกอบการเรียนวิชาวารสารศาสตร์มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาอย่างกว้างขวาง

เอกสารประกอบการเผยแพร่งานวิจัยและรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ

โครงการ การปรับตัวขององค์กรข่าวเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจและบทบาทหน้าที่ต่อสังคม

วันพฤหัสบดีที่ 10 กุมภาพันธ์ 2565
ณ โรงแรมวีรกรุงเทพ - เจริญนคร กรุงเทพมหานคร

โดย
สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

กฤษณัฐ
สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ โดยการสนับสนุนของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้ศึกษาวิจัยโครงการชุดวิจัยการปรับตัวขององค์กรข่าวเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจและบทบาทหน้าที่ต่อสังคม เผยแพร่เมื่อ กุมภาพันธ์ 2565

ดูแลสื่อและการควบคุมกันเองของสื่อมวลชนจึงมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับจรรยาบรรณและความรับผิดชอบสื่ออย่างแนบแน่น การกำกับดูแลสื่อมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมการเมือง และวัฒนธรรม มีข้อเด่นข้อด้อยแตกต่างกันไป รูปแบบการกำกับดูแลสื่อควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียจากทุกภาคส่วนในสังคมมาร่วมกันกำกับดูแล ทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน รัฐบาล และประชาชน เพื่อสร้างความสมดุลและความเป็นธรรมในสังคม การส่งเสริมภาคประชาสังคมให้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและตรวจสอบสื่อก็เป็นกลไกที่สำคัญเช่นกัน

เราต่างรับรู้กันว่ารัฐธรรมนูญของไทยหลายฉบับที่ผ่านมา รวม 3 ทศวรรษ ได้กำหนดให้มีการรับรองสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน และสื่อมวลชน ตลอดจนมีร่องรอยให้เห็นถึงความพยายามอย่างหนักในการรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานและเกียรติยศแห่งวิชาชีพ แต่แล้วไม่เคยได้รับการนำไปสู่การออกกฎหมายลูก

จนถึงมาตรา 35 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กล่าวคือ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพ

ในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมสื่อมวลชน โดยมีเงื่อนไขกำกับว่า การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมทั้งเสนอข่าวนั้นจะต้องปฏิบัติตามจริยธรรมสื่อมวลชนด้วย เช่น การเสนอข้อเท็จจริงด้วยความถูกต้อง ครบถ้วนรอบด้าน และเป็นธรรม การให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลซึ่งได้รับผลกระทบจากการเสนอข่าว หรือการแสดงความคิดเห็น เป็นต้น ซึ่งหากปฏิบัติตามจริยธรรมสื่อมวลชนแล้วย่อมได้รับการคุ้มครอง สื่อต้องให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการใช้เสรีภาพของสื่อมวลชนที่ไม่ปฏิบัติตามจริยธรรมสื่อมวลชนเช่นเดียวกัน

ถ้าหากเราไม่ปิดตาข้างหนึ่งมองสภาพปัญหาสื่อมวลชนในเมืองไทย พบว่าที่ผ่านมามีการกำกับดูแลด้านจรรยาบรรณสื่อในรูปแบบที่เป็นอยู่นั้น ไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนที่ผิดพลาดหรือบกพร่องทางจริยธรรม ทั้งยังไม่ตอบโต้ไม่ทันต่อระบบนิเวศสื่อเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิงใน 2 - 3 ทศวรรษนี้ มีเทคโนโลยีและแพลตฟอร์มสื่อใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย จนองค์กรวิชาชีพสื่อที่มีอยู่แทบปรับตัวกันไม่ทัน

ความเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์สื่อในศตวรรษที่ 21 ได้ทำให้บทบาทสื่อมืออาชีพ (Professional media) กับสื่อสมัครเล่น (Amateur media) กำลังปรับตัวเข้าหากันและทำหน้าที่คล้ายคลึงกันในงานข่าว ส่งผลให้ความรับผิดชอบของสื่อมวลชนต้องตระหนักถึงสิทธิของพลเมือง ทั้งต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของทั้งองค์กรสื่อ ผู้สนับสนุน (Sponsor) และภาคประชาสังคมไปพร้อมกัน

วงการสื่อมวลชนไทยมีความพยายามอย่างมากให้บรรลุความสำเร็จในการควบคุมกันเอง ท่ามกลางสภาพปัญหาทางจริยธรรมสื่อ ในเวลาเดียวกันกับการรักษาความสมดุลการของอำนาจรัฐ อำนาจทุน และเสียงของผู้บริโภคสื่อ จนนำไปสู่การเสนอร่าง พ.ร.บ.จริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ..... เมื่อต้นปี 2565

สาระสำคัญในร่าง พ.ร.บ.จริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ..... ที่อยู่ในระหว่างกระบวนการพิจารณาอันจะนำไปสู่การเกิดขึ้นของ “สภาวิชาชีพสื่อมวลชน” โดยมี “คณะกรรมการสภาวิชาชีพสื่อมวลชน” ประกอบด้วย กรรมการจากผู้แทนองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากการสรรหา ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน และกำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมสื่อมวลชนและมาตรฐานวิชาชีพ และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

ด้วยเกล้า

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมประชาสัมพันธ์ งานผู้เชี่ยวชาญ โทร. ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๒๓ ต่อ ๑๑๑๖

ที่ นร ๐๒๐๑๐๒/๒๕๐๓ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ.

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑. เรื่องเดิม

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายอนุชา นาคาศัย) มอบหมายให้กรมประชาสัมพันธ์ ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โดยรับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (ปสส.) ที่ให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องนำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ. กลับไปพิจารณาหาข้อบกพร่องของร่างกฎหมายให้มีความรอบคอบยิ่งขึ้น แล้วแจ้งผลให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบ ซึ่งกรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะหน่วยงานเจ้าของเรื่อง ได้แจ้งผลการพิจารณาหาข้อบกพร่องของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ. ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบและพิจารณาแล้ว รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๑

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๓๔๐๓๕ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์) นำผลการพิจารณาหาข้อบกพร่องของร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง ประกอบด้วยเอกสาร ได้แก่ ๑) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ๒) รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ๓) หลักฐานการเปิดเผยเอกสารตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ๔) แผนกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองที่ออกตามพระราชบัญญัติฯ โดยดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ตลอดจนมติคณะรัฐมนตรีและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๒

๒.๒ กรมประชาสัมพันธ์ได้ดำเนินการจัดทำเอกสารตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีแล้วเป็นไปตามที่ได้รับแจ้งจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๓

๓. ข้อพิจารณา...

กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี ดันเรื่องการนำเสนอร่าง พ.ร.บ. จริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ.

“สภาวิชาชีพสื่อมวลชน” ที่จะเกิดขึ้นตามร่าง พรบ. ฉบับนี้จะมีหน้าที่และอำนาจจัดตั้งองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน ส่งเสริมการคุ้มครองเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนที่ปฏิบัติตามจริยธรรมสื่อมวลชน ติดตามดูแลการทำหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน องค์กรสื่อมวลชน องค์กรวิชาชีพ และองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน ให้เป็นไปตามจริยธรรมสื่อมวลชน และให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่ภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนา และแก้ไขปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน เป็นต้น

จุดเริ่มต้นสำคัญยิ่งของปัญหาการกำกับดูแลกันเองของสื่อไทย คือ องค์กรวิชาชีพสื่อขาดแคลนงบประมาณในการเป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานการกำกับดูแลกันเอง เงินก่อตั้ง “สภาวิชาชีพสื่อมวลชน” กลายเป็นประเด็นถกเถียงสำคัญ เพราะอาจนำไปสู่การครอบงำของอำนาจรัฐ ประจักษ์อยู่ว่าสังคมไทยยัง

ไม่เคยปรากฏว่ามีองค์กรวิชาชีพสื่อหรือองค์กรกำกับดูแลสื่อที่จัดตั้งขึ้นได้จากเงินบริจาค (donation) จากผู้อ่านผู้ฟังผู้ชม หรือแม้แต่เงินอุดหนุนจากเจ้าของสื่อ แตกต่างจากต่างประเทศ เงินก่อตั้งเป็นทุนประเดิมเป็นรายปีไม่น้อยกว่าปีละ 25 ล้านบาทในร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ ที่อาจจัดสรรมาจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (กทปส.) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) พ.ศ. 2553 ซึ่งมีเจตนารมณ์คือการปฏิรูปสื่อ

โดยที่บทบัญญัติในกฎหมายฉบับนี้มีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลสื่อ กล่าวคือ “มาตรา 27 ให้ กสทช. มีอำนาจหน้าที่คือ ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์เป็นองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพและการควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม”

รวมทั้ง พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 กำหนดใน “มาตรา 39 ให้คณะกรรมการดำเนินการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพและควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม” การจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรข้างต้น ต้องคำนึงถึงการคุ้มครองการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะของประชาชน และการคุ้มครองผู้บริโภคจากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ประกอบอาชีพและวิชาชีพขององค์กร ในการควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพขององค์กรข้างต้นให้แต่ละองค์กรจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมจริยธรรมขึ้น โดยมีองค์กรประกอบและให้คำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างผู้ประกอบอาชีพและวิชาชีพ นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกองค์กรตามวรรคหนึ่งที่มีการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรม คณะกรรมการอาจให้การส่งเสริมจากกองทุนตามมาตรา 52 ก็ได้

กล่าวได้ว่า กสทช. มีบทบาทในการส่งเสริมการรวมกลุ่มและจัดทำจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนมาตั้งแต่ต้น เงินอุดหนุน “สภาวิชาชีพสื่อมวลชน” ตามร่าง พรบ.จริยธรรมฯ นี้ อาจได้มาจาก

กฎหมายจัดตั้งองค์กรอิสระด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม หรือ “กสทช” ที่มีอยู่แล้ว

งบประมาณที่นำมาใช้ในการดำเนินงานขับเคลื่อนองค์กรที่ทำหน้าที่การกำกับดูแลสื่อ เคยเป็นหนึ่งในหลาย ๆ เงื่อนไขที่ถูกหยิบยกนำเสนอรายงาน “คู่มือจริยธรรมและการกำกับดูแลกันเองในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์” ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ที่เผยแพร่เมื่อเดือนพฤษภาคม 2557 ซึ่งพบว่าประสิทธิภาพของการกำกับดูแลกันเองประกอบด้วย 4 เงื่อนไข คือ 1. อำนาจเด็ดขาดในการให้คุณให้โทษแก่สมาชิก และการบังคับใช้มาตรฐานจริยธรรมที่ขาดประสิทธิภาพ 2. องค์กรวิชาชีพต้องดูแลไม่ให้ขาดงบประมาณในการขับเคลื่อนกลไกการกำกับดูแลกันเอง 3. องค์กรวิชาชีพต้องควบคุมปัญหาเกี่ยวกับสมาชิกขององค์กรวิชาชีพที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ยอมรับฟังซึ่งกันและกัน ให้คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าผลประโยชน์ขององค์กร 4. องค์กรวิชาชีพต้องส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำกับดูแลกันเองและสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรม

องค์กรการกำกับดูแลสื่อเป็นกลไกการจัดระเบียบสื่อให้สื่อใช้เสรีภาพในขอบเขตที่มีความเหมาะสม รวมทั้ง ให้สื่อมีจรรยาบรรณและมีความรับผิดชอบต่อสังคม พัฒนาการของการกำกับดูแลสื่อในประเทศไทยมีแนวโน้มเป็นการกำกับดูแลกันเองแทนที่การกำกับดูแลโดยอำนาจรัฐ ซึ่งเป็นการกำกับดูแลโดยกฎหมายเพียงอย่างเดียว การกำกับดูแลสื่อแต่ละรูปแบบต่างก็มีลักษณะและข้อเด่นข้อด้อยแตกต่างกันไป การกำกับดูแลสื่อโดยอำนาจรัฐทั้งโดยกฎหมายและนโยบาย การกำกับดูแลโดยผู้ประกอบการวิชาชีพผ่านกลไกทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ และการกำกับดูแลโดยประชาชนหรือผู้บริโภคผ่านกลไกการร้องเรียนสิทธิผู้บริโภค การกำกับดูแลกันเองหรือการกำกับดูแลตนเอง (Self-Regulation) ที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจกันเองของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ หลักและกระบวนการขั้นตอนการรับเรื่องร้องทุกข์ ข้อบังคับควบคุมทิศทางจริยธรรม การลงโทษ และการอุทธรณ์

การกำกับดูแลสื่อกันเองยังมีความจำเป็นต้องอาศัยกฎหมายเป็นกลไกสนับสนุนการกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพ ไม่ใช่เพียงเงินทุนประเดิมก่อตั้ง แต่รวมถึงมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน

และรวมถึงประสิทธิภาพการกำกับดูแลที่ต้องทันต่อความเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคม เทคโนโลยีสื่อ สภาพปัญหา และการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกละเมิดจากความบกพร่องทางจริยธรรมของสื่อมวลชน ขณะเดียวกัน ภาคประชาสังคมก็ต้องช่วยกันเฝ้าระวังและตรวจสอบกำกับดูแลสื่อ ผู้บริโภคสื่อต้องสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อไม่ให้ถูกรวบงำโดยสื่อที่มุ่งเอาเปรียบผู้บริโภคด้วยการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เกินจริง การส่งเสริมให้ผู้บริโภคสื่อมีการรู้เท่าทันสื่อ ก็นับเป็นกลไกอันสำคัญในการร่วมกันกำกับดูแลสื่อ

คนข่าวกังวลถึงการใช้อำนาจรัฐควบคุมสื่อ ส่วนสาธารณชนกังวลว่าสื่อขาดจรรยาบรรณและขาดความรับผิดชอบต่อสังคม จริยธรรมสื่อไม่ใช่เรื่องของสื่อฝ่ายเดียว ควรเป็นเรื่องของทุกคน คนข่าวควรเห็น สาธารณชนควรหวังถึงบทบาทที่โปร่งใสและประสิทธิภาพในการกำกับทางจริยธรรมของ “สภาวิชาชีพสื่อมวลชน” ที่อาจจัดตั้งขึ้นได้ตามร่าง พ.ร.บ. จริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพฉบับนี้

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

Ethical Guideline

and Self-regulation for Broadcasting

คู่มือจริยธรรม และการกำกับดูแลกันเอง

ในกิจการกระจายเสียง
และกิจการโทรทัศน์

คู่มือจริยธรรมและการกำกับดูแลกันเองในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ของสำนักส่งเสริมการแข่งขันและกำกับดูแลกันเอง ใน กสทช. ที่เผยแพร่เมื่อเดือนพฤษภาคม 2557 ระบุว่า “องค์กรวิชาชีพต้องดูแลไม่ให้ขาดงบประมาณในการขับเคลื่อนกลไกการกำกับดูแลกันเอง”

โอกาสและการปรับตัวของสมาชิกภูมิภาค หลังวิกฤตโควิด-19

สมศักดิ์ ถนัดช่าง
บรรณาธิการ เพชข่าวหมากแข้ง อุดรธานี
อดีตบรรณาธิการ นสพ.ประชาคม
อดีตประธานเครือข่ายบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ภาคอีสาน

ปกติผมเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพ สื่อมวลชนอยู่ต่างจังหวัด ซึ่งหมายถึง ไม่ได้อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จึงอาจจะเรียกว่า “สื่อบ้านนอก” ก็คงไม่แปลกนัก

ทั้งนี้ เพราะผมเคยมีโอกาสร่วมงานกับองค์กรสื่อที่รวบรวมสื่อบ้านนอกเป็นส่วนใหญ่ ก่อตั้งเป็นองค์กรสื่อแล้วใช้ชื่ออย่างสวยงามว่า “สมาคมนักหนังสือพิมพ์ภูมิภาคแห่งประเทศไทย” และ “สมาคมนักหนังสือพิมพ์ส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย” โดยทั้งสององค์กรนี้มีสมาชิกเป็นสื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์ที่รวมตัวกันจัดตั้งเป็นองค์กรยาวนานมากกว่า 50 ปี ทำให้แปลกใจว่า ทำไมองค์กรสื่อมวลชนทั้งสององค์กรนี้ จึงใช้คำว่า “ภูมิภาค” อยู่ในชื่อขององค์กรที่จัดตั้งขึ้น โดยมีความหมายบ่งบอกว่าไม่ใช่สื่อมวลชนที่ประกอบอาชีพอยู่ในส่วนกลางว่ากันเถอะ

แต่พอได้อ่าน ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ. จะไม่มีคำว่า “ภูมิภาค” ให้เห็นเลย

แต่ในหมวด 3 คณะกรรมการวิชาชีพ

สื่อมวลชน มาตรา 15 การสรรหาและคัดเลือกกรรมการตามมาตรา 13 (1) และ (2) โดยมาตรา 13 (1) กำหนดให้มีคณะกรรมการผู้แทนองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนจำนวน 5 คน และมีข้อความเกี่ยวเนื่องอยู่ในมาตรา 15 (2) ในการเสนอชื่อบุคคลเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการให้สมาชิกขององค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน ในแต่ละกลุ่มดังต่อไปนี้

- (ก) กลุ่มสมาชิกรายวิชาชีพหนังสือพิมพ์
 - (ข) กลุ่มสมาชิกรายวิชาชีพวิทยุและโทรทัศน์
 - (ค) กลุ่มสมาชิกรายวิชาชีพสื่อออนไลน์
 - (ง) กลุ่มสมาชิกรายวิชาชีพระดับชาติ
 - (จ) กลุ่มสมาชิกรายวิชาชีพระดับท้องถิ่น
- ทุกกลุ่ม จะมีข้อความท้ายๆ ว่ายว่า ประกอบด้วยสมาชิกขององค์กรวิชาชีพ

สื่อมวลชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์และดำเนินงานเพื่อส่งเสริมจริยธรรมและวิชาชีพสื่อมวลชนแก่สมาชิกทั่วประเทศ นั้นหมายความว่า ทุกกลุ่มจะมีสื่อมวลชน

บ้านนอกหรือในต่างจังหวัดปะปนอยู่ในกลุ่มสมาชิกรายวิชาชีพดังกล่าวข้างต้น โดยไม่มีการกล่าวถึง กลุ่มสมาชิกรายวิชาชีพที่มีคำว่า “ภูมิภาค” อยู่ด้วยเลย ทั้งที่องค์กรเหล่านี้ มีสมาชิกในต่างจังหวัดรวมกันแล้วมากกว่าองค์กรที่จัดตั้งขึ้นในส่วนกลางด้วยซ้ำไป

จะมีเพียงข้อ (จ) ที่ระบุว่า กลุ่มสมาชิกรายวิชาชีพระดับท้องถิ่น จึงเกิดความสงสัยว่า คำว่า “ท้องถิ่น” จะรวมไปถึงสื่อมวลชนที่อยู่ในกรุงเทพมหานครได้ด้วยหรือไม่ เพราะกรุงเทพเองก็มีอำเภอหรือเขต และตำบล รวมถึงชุมชนเป็นท้องถิ่นอยู่ด้วย

เมื่อเปิด พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิต

สถาน พ.ศ. 2542 คำว่า “ท้องถิ่น” ซึ่งเป็นคำนาม หมายถึง ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งรวมไปถึงพื้นที่ภายในเขตปกครองของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ขณะที่คำว่า “ภูมิภาค” ซึ่งเป็นคำนามแปลว่า หัวเมือง น่าจะมีความชัดเจนว่าไม่ใช่ตัวเมืองหลวง แต่มีอาณาบริเวณที่มีลักษณะบางอย่างเช่น ลักษณะทางธรรมชาติ ทางเศรษฐกิจ ทางวัฒนธรรม ทางการเมือง คล้ายคลึงกันจนสามารถจัดเข้าพวกกันได้ จึงน่าจะอนุโลมได้ว่า หัวเมืองต่างๆ สามารถมารวมตัวกันได้ โดยใช้คำว่า “ภูมิภาค”

แต่อย่างไรก็ตามข้อโต้แย้งกันว่าในร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ ไม่ได้ใช้คำว่า “ภูมิภาค” แต่ใช้คำว่า “ท้องถิ่น” จึงอาจทำให้องค์กรสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิมและจดทะเบียนอย่างถูกต้องแล้ว อาจต้องหันมาเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงให้มีคำว่า “ท้องถิ่น” อยู่ด้วย

อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีคำว่า กลุ่มสมาคมวิชาชีพระดับท้องถิ่น ซึ่งน่าจะหมายถึงการให้โอกาสสื่อมวลชนท้องถิ่น ที่ปัจจุบันมีอยู่องค์กรเดียวที่ใช้ชื่อนำหน้าว่า สภาวิชาชีพ นั่นคือ “สภาวิชาชีพสื่อมวลชนภูมิภาคแห่งชาติ” ถึงแม้จะมีการแต่งตั้งกันมาไม่นานนัก แต่ก็รวมสื่อต่างจังหวัด จากทุกภาคของประเทศไทย มารวมตัวกันให้เลือกกันเองเหลือเพียงคนเดียวเท่านั้น ในขณะที่กลุ่ม (ก) ถึง (ง) แม้จะมีสื่อต่างจังหวัด

เป็นสมาชิกอยู่ด้วย คิดหรือว่าการคัดเลือกกันเองให้เหลือเพียงคนเดียว สื่อในส่วนกลางซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งองค์กร จะยินยอมให้สื่อจากต่างจังหวัดเข้าไปชุกอยู่ในคณะกรรมการสภาวิชาชีพสื่อมวลชนตามมาตรา 13 (1) เพราะไม่เคยปรากฏเลยว่าเคยมีสื่อจากต่างจังหวัดได้เข้ามาเป็นผู้นำองค์กรในส่วนกลางได้เลยแม้แต่รายเดียว

นอกจากนี้ มาตรา 14 (ก) ซึ่งระบุคุณสมบัติของกรรมการว่า (1) สัญชาติไทย (2) มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปี และไม่เกิน 70 ปี ซึ่งเรื่องนี้เคยมีการถกเถียงกันมาก ขณะที่มีการออกไปรับฟังความคิดเห็นตามต่างจังหวัด เพราะสื่อมวลชนหลายคนที่มีอายุมาก ย่อมมีประสบการณ์สูง พร้อมทั้งจะมาเป็นคนคณะกรรมการ แต่เรื่องนี้ก็ไม่ผ่าน นัยว่าน่าจะเป็นการเลียนแบบองค์กรอิสระที่กำหนดอายุไว้ขนาดนี้ แต่โดยส่วนตัวแล้วประสบการณ์ของสื่ออาวุโสนั้นค่อนข้างที่จะมีประโยชน์และหลายคนยังแข็งแรงพอที่จะมาเขียนบทความหรือข้อคิดเห็นผ่านทางสื่อต่าง ๆ อยู่เสมอหากจะเปรียบเทียบกับนักการเมืองแล้ว ขอยกตัวอย่างเช่น พ.อ.สมคิด ศรีสังคม ผู้ล่องลับไปแล้วท่านเป็นอดีตสมาชิกวุฒิสภาที่แม้จะมีอายุเกินกว่า 90 ปี แต่ก็ยังเดินเข้าประชุมวุฒิสภาได้อย่างสม่ำเสมอ หรือแม้แต่ว่าท่านประธานรัฐสภาคนปัจจุบันชวน หลีกภัย อายุท่านเกิน 80 ปีแล้ว

ก็ยังมีสมรรถภาพในการบริหารการประชุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เขียนถึงตรงนี้ เพื่ออาจจะมีใครมาขอแก้ไขเพิ่มเติม ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ ตรงส่วนนี้ขึ้นมาบ้างครับ

อย่างไรก็ตาม ในภาพรวม ผมขอสนับสนุนให้ มีองค์ กรนี้ขึ้นมาตามรัฐธรรมนูญ เพราะปัจจุบันมีบุคคลจำนวนมากที่มาแอบอ้างความเป็นสื่อ ในสังคมที่อยู่ในยุคดิจิทัล และบุคคลเหล่านี้มักไร้จริยธรรม มักจะสร้างส่วนที่เป็นภาพลบให้กับสังคมมากกว่า แต่ไม่มีเครื่องมือใด ๆ ในการเข้าไประงับยับยั้ง หรือลงโทษแก่กลุ่มบุคคลดังกล่าวได้ จึงเห็นควรให้มีกฎหมายฉบับนี้ออกมา เพื่อจรรโลงสังคมสื่อมวลชนให้อยู่ในกรอบจริยธรรมที่ดีงามต่อไป ■

ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมจรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพ **สื่อมวลชน**

มงคล บางประภา

นายกสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

พระราชบัญญัติส่งเสริมจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน ที่ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและกำลังรอเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของรัฐสภา ได้นำมาซึ่งเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากในแวดวงสื่อมวลชนเอง ถึงความระแวงว่าจะเป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อควบคุมสื่อมวลชนหรือไม่

ไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจที่เมื่อไหร่ที่กฎหมายออกจากรัฐบาลและเกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน จะถูกสื่อมวลชนตั้งข้อสังเกตในเชิงระแวงระวังในการใช้อำนาจรัฐเพื่อมาควบคุมครอบงำหรือแทรกแซงสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุครัฐบาลที่หลายฝ่ายวิจารณ์ว่ามีต้นตอมาจากการรัฐประหาร

เพราะอดีตที่ผ่านมาเมื่อใดก็ตามที่จะมีการออกกฎหมาย กฎระเบียบเกี่ยวกับสื่อมวลชน ก็มักจะมีแนวโน้มเน้นหนักไปทางควบคุมกำกับดูแลสื่อมวลชนด้วยกันทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตามเมื่อดูเนื้อหาของพระราชบัญญัติฉบับนี้ แท้จริงแล้วในส่วนของ การกำกับดูแลสื่อมวลชนนั้นอยู่บนหลักการของการกำกับดูแลตนเองของสื่อมวลชน นักวิชาการและภาคประชาสังคม โดยกลไกของผู้ใช้อำนาจทางกฎหมายหรือโครงสร้างของคณะกรรมการ ทั้งกรรมการสภาวิชาชีพสื่อมวลชนแห่งชาติ และคณะกรรมการกำกับควบคุมจรรยาบรรณ ซึ่งมาทำหน้าที่วินิจฉัยความถูกต้องตามแนวทางจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนหรือไม่ นั่นล้วนมีโครงสร้างมาจากคนในวิชาชีพสื่อมวลชน นักวิชาการ ภาคประชาสังคมโดยไม่มีคนของภาครัฐหรือฝ่ายการเมืองเข้ามาอยู่ในโครงสร้างนี้เลย

อีกทั้งอำนาจที่ใช้สำหรับการกำกับดูแลตนเองก็มีเพียงแนะนำ ตักเตือน และการเผยแพร่ประณามในวงกว้างเท่านั้น ไม่มีกระด้างกระเดื่องใดๆ

ขณะเดียวกันก็มีส่วนสำคัญในเรื่องของแหล่งเงินทุนงบประมาณของการบริหารจัดการ และการนำมาพัฒนาสื่อมวลชน ซึ่งในร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ได้กำหนด

ให้มีกองทุนส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน เพื่อใช้ในการฝึกอบรมเพิ่มความรู้และความตระหนักรู้ในจรรยาบรรณของสื่อ โดยกำหนดให้รัฐอุดหนุนงบประมาณส่วนนี้อย่างต่ำปีละ 25 ล้านบาท ซึ่งการกำหนดในลักษณะนี้จะทำให้การจัดสรรงบประมาณไม่ได้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของรัฐบาลหรือฝ่ายการเมืองเป็นหลัก ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ทำให้องค์กรที่เกิดขึ้นจะมีโอกาสดำเนินการได้อย่างเป็นอิสระ

อาจจะดูน่าแปลกใจที่กฎหมายลักษณะนี้สามารถเกิดขึ้นได้ในรัฐบาลที่ถูกมองว่ามีต้นตอมาจากการรัฐประหาร แท้จริงแล้วการริเริ่มเกิดขึ้นของกฎหมายฉบับนี้มันเกิดขึ้นมาย้อนหลังไปราว 10 ปีก่อน โดยเกิดขึ้นในสมัยที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งมองว่าข้อบัญญัติของรัฐธรรมนูญปี 2540 มาตรา 41 ระบุว่า “สื่อมวลชนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นโดยไม่ขัดต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ” นั้นยังไม่มีกฎหมายลูกมารองรับ จึงมีการริเริ่ม

ที่จะทำกฎหมาย พ.ร.บ. คຸ່ມครองสิทธิเสรีภาพ ส่งเสริมมาตรฐานจริยธรรมวิชาชีพ สื่อมวลชน ซึ่งเริ่มแรก เริ่มต้นจากหลักการของการส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพ โดยรัฐบาลขอให้มีส่วนของการคຸ່มครองผู้บริโภคสื่อด้วย แต่ในระหว่างขั้นตอนส่งกฎหมายให้กฤษฎีกาพิจารณานั้น นายอภิสิทธิ์ก็ได้ยุบสภาไปเสียก่อน

แนวคิดการผลักดันร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ได้เว้นไปในช่วงรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร จนต่อมามีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ถึงประสิทธิภาพในการกำกับดูแลตนเองของสื่อมวลชน เพราะเกิดเหตุสมาชิกไม่พอใจกับกระบวนการวินิจฉัยของสภาวิชาชีพสื่อมวลชนแล้วลาออกไปทำให้ไม่สามารถกำกับดูแลได้

พอมาถึงช่วงการรัฐประหารปี 2557 คสช. ได้ตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติขึ้น ซึ่งมีการปฏิรูปด้านหนึ่งเกี่ยวกับสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการตั้งธงหยาบปัญหาการกำกับดูแลตนเองไม่ได้ของสื่อมวลชนมาพิจารณา และนำร่างกฎหมายสมัยรัฐบาลอภิสิทธิ์มาปรับปรุง แต่เปลี่ยนหลักการมาเน้นหลักการกำกับดูแลแทนการคຸ່มครองเสรีภาพสื่อ ซึ่งมีการกำหนดโทษปรับสำหรับสื่อมวลชนที่ทำผิดจรรยาบรรณ ทำให้เริ่มมีสื่อมวลชนออกมาเคลื่อนไหวคัดค้านจำนวนหนึ่ง

แต่ก่อนจะมีการเปลี่ยนแปลงอะไร สภาปฏิรูปแห่งชาติก็หมดวาระไปพร้อมกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญชุดแรก ที่มีนายบวรศักดิ์ อุวรรณโณเป็นประธาน และมีการตั้งสภาปฏิรูปประเทศ (สปท.) ตามมา

ต่อมา สปท. ก็เอาร่างกฎหมายของ สปช. มารับไม้ต่อ แต่ยังไม่เต็มใจจะเพิ่มเงื่อนไขว่าสื่อมวลชนจะประกอบวิชาชีพจะต้องได้รับใบอนุญาต แต่ยังไม่เอาคนของภาครัฐเข้ามาอยู่ในสภาวิชาชีพอีกด้วย ซึ่งเป็นประเด็นที่ทำให้สื่อมวลชนและผู้แทนองค์กรสื่อมวลชนออกมาเคลื่อนไหวคัดค้านอย่างหนัก จน สปท. ยอมถอยถอนเรื่องการต้องมีใบอนุญาตออก แต่ยังให้มีคนของรัฐเข้ามาอยู่ในกรรมการสภาวิชาชีพในช่วงบทเฉพาะกาล 5 ปี และยังให้มีโทษปรับอยู่

ต่อมารัฐบาลชุดปัจจุบันก็ได้นำ ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ส่งไปให้

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายระยะเร่งด่วนพิจารณา เนื่องจากเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการปฏิรูป ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้เห็นว่าเป็นกฎหมายที่สื่อคัดค้านมาตลอด จึงอยากให้สื่อมาช่วยกันยกร่างเอง จึงได้มอบหมายให้อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ทาบตามสื่อมวลชนเข้ามาช่วยกันยกร่าง โดยมีนายมานิจ สุขสมจิตร อดีตประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติคนปัจจุบัน นายปราเมศ เหล็กเพ็ชร นายกสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เข้าไปเป็นกรรมการ ซึ่งมีโอกาสพิจารณารายละเอียดทุกมาตรา และได้ นำรายละเอียดของการพิจารณาไปเผยแพร่ในแวดวงสื่อมวลชนให้รับทราบอย่างต่อเนื่อง

จนในที่สุดก็ออกมาเป็นร่าง พ.ร.บ. ฉบับที่ผ่านการเห็นชอบของรัฐบาลมาแล้วฉบับนี้ โดยยังคงหลักการสำคัญคือการกำกับดูแลตนเองของสื่อมวลชน นักวิชาการและภาคประชาสังคม ไม่มีโทษปรับหรือโทษทางปกครอง และมีกองทุนที่มีลักษณะให้งบประมาณถาวรไม่ได้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของฝ่ายการเมือง

สิ่งสำคัญในการผลักดัน พ.ร.บ. ฉบับนี้ต่อไปคือ การขอพื้นที่ตัวแทนสื่อมวลชนเข้าไปเป็นกรรมการในโควตาของพรรคการเมือง เพื่อจะได้ร่วมกันอธิบาย ปกป้องหลักการสำคัญ หากมีการปรับปรุงแก้ไขในชั้นคณะกรรมการ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เปิด

ช่องให้มีการแทรกแซงโดยภาครัฐหรืออำนาจทางการเมือง อันอาจจะกระทบต่อเสรีภาพของสื่อมวลชนในภายภาคหน้า

คาดหวังว่าหากร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ได้รับการรักษาหลักการ เสรีภาพและความรับผิดชอบของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคมแล้ว ปัญหาสื่อมวลชนบางส่วนที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าคาน้ำแต่เรตตั้งแต่ไม่สนใจผลกระทบต่อสังคมจะได้บรรเทาเบาบางลง เนื่องจากจะได้มีมาตรฐานจริยธรรมวิชาชีพกลาง และมีองค์กรที่อิสระจากรัฐในการวินิจฉัยคำร้องของประชาชน และสามารถหีบยกกรณีความเสียหายทางจริยธรรมของสื่อมวลชนมาพิจารณา ตักเตือน ว่ากล่าว และร้องบอกกล่าวต่อสังคมต่อไป ■

ประชาชนไอเดีย นักศึกษา รวมแก้ปัญหายาวหลวง

“สิ้นสุดแล้วโครงการ “FACTkathon” นักศึกษาร่วมระดมสมองส่งผลงานนวัตกรรมเข้าประกวด เพื่อแก้ปัญหาข่าวลวง ข่าวปลอม พร้อมผลักดัน 7 ข้อเสนอให้เกิดเป็นนโยบายแก้ปัญหาเฟคนิวส์กลืนโลกออนไลน์”

ผ่านพ้นไปแล้วสำหรับกิจกรรมการแข่งขันระดมสมอง “หักล้างมูลเท็จ แสวงหาความจริงร่วม” “FACTkathon: Fact-Collab to Debunk Dis-info-demic” ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ร่วมกับสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) และเป็นความร่วมมือกับสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ มูลนิธิสภาการหนังสือพิมพ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิฟรีดริช เนามัน ประเทศไทย (Fnf Thailand) สถาบันเซนจ์ฟิวชั่น ChangeFusion Centre for Humanitarian Dialogue (HD) และ ภาคีโคแฟค (ประเทศไทย)

งานนี้นอกจากจะเป็นการประชันไอเดียของคนรุ่นใหม่ระดับมหาวิทยาลัย ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมแก้ปัญหายาวลวงที่มากมายในโลกออนไลน์แล้ว ยังมีการระดมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวทางการหา “ความจริงร่วม” ที่ทุกฝ่ายยอมรับได้ นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมของผู้ที่มีความเห็นต่างได้อย่างปกติสุข

จากการแข่งขันครั้งนี้ทีมที่ได้รับรางวัลที่ 1 ได้แก่ ทีมบอท เป็นการผสมผสานทีมจากนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีไอเดียสุดเจ๋ง “Check-on” หรือ “เช็คก่อน” โดยพัฒนาเครื่องมือ Extension เมื่อผู้ใช้

อินเทอร์เน็ตอ่านข่าวในเว็บหรือเห็นภาพต่าง ๆ แล้วสงสัยว่าจริงหรือไม่ ให้คุณคลิกที่ข้อความ คลิกขวา จะมีปุ่ม Check หน้าต่างของ Check-On ขึ้นมาแล้วประมวลผลความน่าเชื่อถือจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ อาทิ Cofact ชัวร์ก่อนแชร์ ศูนย์ต่อต้านข่าวลวง เป็นต้น ทีม TU Validator ซึ่งได้รับรางวัลที่ 2 รวมทีมจากคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอแพลตฟอร์มเป็นเว็บไซต์ที่เปิดให้ทุกคนเข้ามาร่วมค้นหาคำความจริงด้วยกัน พร้อมรับคะแนนและของรางวัลเพื่อสร้างชุมชนในสังคมออนไลน์ ให้ผู้ใช้งานได้มีการถกเถียง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อข้อมูลต่าง ๆ จัดกิจกรรม Debate ถกประเด็นกัน เชื่อว่าความจริงต้องเกิดขึ้นได้

สำหรับทีมที่ได้รับรางวัลที่ 3 คือ ทีม New Gen Next FACTkathon เป็นการรวมตัวของนักศึกษาคณะต่างๆ จากมหาวิทยาลัยพายัพ ออกแบบการนำข้อมูลข่าวสาร มาถ่ายทอดในรูปแบบของการ์ตูน ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันด้วยการสร้างการ์ตูนลงแพลตฟอร์มหนังสือการ์ตูนออนไลน์ (Webtoon) เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านและได้สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบข่าวลวงไปด้วย พร้อมมีลูกเล่นด้วยการให้ผู้อ่านมีส่วนร่วมไขปริศนา โหวตว่าจริงหรือไม่จริง โดยให้สิ่งตอบแทนเป็นเหรียญ สำหรับใช้เปิดอ่านตอนต่อไป

นอกจากกิจกรรมการประกวดเสนอนวัตกรรมแล้ว ยังได้จัดการ

ประชุมเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะที่จะแก้ปัญหายาวลวงอย่างยั่งยืน ซึ่งเห็นตรงกันว่าต้องผลักดันให้เกิดนโยบายที่แก้ปัญหายาวลวงที่กลืนโลกออนไลน์ร่วมกันด้วย ดังนี้

1) ทวงถามความรับผิดชอบกับผู้ผลิตและส่งต่อข่าวลวง : มีข้อเสนอแนะให้มีวิธีการป้องกันและแก้ไขข้อความผู้ผลิตและผู้ส่งต่อข่าวลวง ที่จะช่วยลดการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นลงได้

2) ให้ความสำคัญกับทักษะ “รู้เท่าทันสื่อ” : การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) ไม่ใช่วิชาที่เกิดขึ้นใหม่ในยุคดิจิทัล แต่ถูกพูดถึงเรื่องนี้นับตั้งแต่มีการเกิดขึ้นของสื่อมวลชนยุคอนุโลก (วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์) เช่น กลยุทธ์หรือเทคนิคที่ใช้

จดหมายเหตุ

ผลิตเนื้อหาผ่านสื่อแต่ละประเภทที่ใช้ส่งสารถึงปัจเจกชนหรือกลุ่มคนซึ่งเป็นผู้รับสาร บทบาทของสื่อต่อการสร้างกระแสค่านิยมหรือวัฒนธรรมต่าง ๆ ในสังคม เมื่อโลกเข้าสู่ยุคดิจิทัล การผลิตและส่งต่อข้อมูลข่าวสารเพิ่มมากขึ้นทั้งกว้างขวางและรวดเร็ว การรู้เท่าทันสื่อจึงยังมีความสำคัญเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อข่าวลวงหรือข้อมูลบิดเบือน

ความเข้าใจในแพลตฟอร์มออนไลน์ อาทิ Facebook, Twitter, Instagram, Line ฯลฯ ถูกออกแบบมาให้ทำงานอย่างไร และผู้ผลิตเนื้อหา (Content) ใช้วิธีการอย่างไรในการสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มเหล่านี้เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้รับสาร ซึ่งจะซับซ้อนกว่าสื่อดั้งเดิม เช่น แพลตฟอร์มบางชนิดสามารถใช้วิธีการบางอย่างเพื่อให้สาร

(ข้อความ ภาพ คลิปวิดีโอ คลิปเสียง) ถูกมองเห็นอย่างกว้างขวางและในความถี่ต่อเนื่อง หรือมีสถิติการส่งต่อจำนวนมาก ผู้ที่ไม่รู้เท่าทันวิธีการเหล่านี้อาจเชื่อไปก่อนแล้วว่าเป็นเรื่องจริงโดยไม่ได้ตรวจสอบ

3) ลดความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล : แม่เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่จะถูกมองว่าเติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Native) จึงใช้งานได้คล่องกว่าคนวัยอื่น ๆ ที่อาจจะเพิ่งรู้จักเทคโนโลยีดิจิทัลในวัยกลางคนหรือวัยเกษียณ แต่ในความเป็นจริงก็ยังคงพบช่องว่าง กล่าวคือ เด็กและเยาวชนในครัวเรือนที่ไม่มีทุนทรัพย์จัดหาเครื่องมือเชื่อมต่อ (Device) อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน และเข้าไม่ถึงโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ด้านดิจิทัล อาทิ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่สัญญาณมีความเสถียร ย่อมมีข้อจำกัดในการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลเมื่อเทียบกับเด็กและเยาวชนในครัวเรือนที่มีความพร้อม

4) สนับสนุนบทบาทขององค์กรที่ทำงานต่อด้านข่าวลวงที่มีอยู่แล้ว ให้สามารถนำข้อมูลไปถึงผู้คนที่ง่าย : ปัจจุบันมีความพยายามจากหลายฝ่ายในการต่อสู้กับปัญหาข่าวลวง ทั้งภาครัฐที่มีศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ภายใต้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DES) ภาคสื่อมวลชนที่มีศูนย์ข่าวก่อนแชร์ของ อสมท. และภาควิชาการ - ประชาชน ที่รวมตัวกันในนามโคแฟก ซึ่งนอกจากจะสนับสนุนให้องค์กรเหล่านี้ทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วแล้ว ควรพัฒนาเครื่องมือดิจิทัลที่เมื่อผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตไปพบข้อมูลบางอย่างแล้วสงสัย สามารถส่งไปประมวลผลกับระบบขององค์กรข้างต้นได้ทันทีว่าเคยมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วหรือไม่ เนื่องจากพบว่าข่าวลวงหลายข่าวมักมีลักษณะ “แชร์วนซ้ำ” บางเรื่องพิสูจน์กันไปแล้วหลายปีว่าไม่จริงแต่ก็ยังมีการส่งต่อวนกลับมาอีก

5) ขยายแนวร่วมตรวจสอบข่าวลวงสู่ระดับท้องถิ่น : ในความเป็นจริงที่การสื่อสารรวดเร็ว ข้อมูลถูกผลิตและส่งต่อ

อย่างมหาศาล ข่าวลวงหรือข้อมูลบิดเบือนจึงมีความหลากหลายซึ่งบางเรื่องอาจจะไม่ได้เป็นกระแสมากพอที่องค์กรจากส่วนกลางจะมองเห็นและเข้าไปตรวจสอบ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างแนวร่วมในระดับชุมชน ซึ่งอาจเป็นสื่อมวลชนท้องถิ่น หรือแกนนำชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม. ฯลฯ) โดยให้ผู้ที่สนใจประเด็นช่วงลงมาฝึกฝนทักษะการตรวจสอบ รวมถึงพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าจะส่งเสริมเรื่องนี้ในระดับท้องถิ่นของตนเองอย่างไร เพราะแต่ละพื้นที่นั้นมีบริบททางสังคมไม่เหมือนกัน

6) สร้างวัฒนธรรม “ตั้งคำถาม” และ “ยอมรับความเปลี่ยนแปลง” : ได้รับข้อมูลอะไรมาอย่าเพิ่งเชื่อในทันที แต่ต้องสงสัยไว้ก่อน ซึ่งจะนำไปสู่การสืบค้นข้อเท็จจริง อีกทั้งเข้าใจว่าข้อมูลต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงได้ หากมีข้อเท็จจริงใหม่เกิดขึ้น การเปลี่ยนความคิดตามข้อเท็จจริงจึงไม่ใช่เรื่องผิดหรือน่าละอาย แต่ก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่ายเพราะที่ผ่านมามีสังคมไทยเป็นสังคมที่คุ้นชินกับการเชื่อตาม ๆ กันมา ไม่ว่าจะเชื่อในวัยวุฒิที่อาวุโสกว่า หรือคุณวุฒิมีการศึกษาสูงกว่า ตำแหน่งหน้าที่การงานสูงกว่า ดังนั้นต้องเริ่มจากระบบการศึกษาที่นักเรียนต้องสามารถตั้งคำถามกับตำราหรือสิ่งที่ครูบาอาจารย์สอนได้ แต่ประเด็นนี้ก็มีความท้าทายที่ต้องไปเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน รวมถึงการฝึกอบรมครูในมหาวิทยาลัยที่เปิดหลักสูตรครุศาสตร-ศึกษาศาสตร์

7) เปิดพื้นที่ให้ “ผู้เห็นต่าง” ได้พูดคุยกันอย่างเต็มที่เพื่อสร้างความเข้าใจและหาจุดร่วมของแต่ละฝ่าย : เนื่องจากเรื่องราวหนึ่งนั้นมีหลายมุม และแต่ละคนมักเลือกรับข้อมูลเพียงมุมใดมุมหนึ่งที่ตรงกับอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง หรือความเชื่อที่ไม่เปิดรับชุดข้อมูลที่แตกต่าง นานวันเข้าจึงทำให้เกิดความแตกแยกและขัดแย้ง ดังนั้นจะหาอะไรที่จะมีพื้นที่ให้ผู้เห็นต่างได้มาพูดคุยกันโดยไม่มีแรงกดดันจากสถานะที่แตกต่าง ไม่ว่าจะป็นวัย อำนาจ เพศ แม้ว่าแต่ละฝ่ายจะไม่ได้เห็นด้วยเหมือนกันทุกเรื่อง แต่ “การเปิดใจรับฟังกันและกัน”

ย่อมเปิดโอกาสนำไปสู่การแสวงหาและค้นพบแง่มุมที่แต่ละฝ่ายสามารถยอมรับร่วมกันได้ อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอนี้ก็ไม่ใช่เรื่องง่าย ด้วยเหตุผลเดียวกับเรื่องการสร้าง

วัฒนธรรมตั้งคำถาม เพราะที่ผ่านมาสังคมไทยคุ้นชินกับการยึดมั่นในวิถุนิยมหรือคุณวุฒิ ที่มีลำดับขั้นต่ำ-สูง อีกทั้งยังขาดการฝึกฝนทักษะการสื่อสารกับผู้ที่มี

ความแตกต่างกัน ทั้งในแง่ความคิดเห็นและแง่สถานะต่าง ๆ ทางกายภาพและทางสังคม ดังนั้นจึงเป็นสิ่งท้าทายที่ต้องฝึกทักษะเหล่านี้ให้มากยิ่งขึ้นในทุกช่วงวัย ■

หนึ่งปี “สภาการสื่อมวลชนฯ” ประกาศใช้ 3 ข้อบังคับ 11 แนวปฏิบัติ

นับตั้งแต่กรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เข้าปฏิบัติหน้าที่เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2564 ซึ่งถือเป็นวาระแรกของการเปลี่ยนผ่านพันธกิจ จากการทำหน้าที่กำกับดูแลกันเองด้านจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ มาเป็นการกำกับดูแลสื่อมวลชน ซึ่งหมายรวมถึงสื่อทุกแขนง ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อดิจิทัล

และเพื่อให้กระบวนการกำกับดูแลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การปรับปรุงแก้ไขบรรดาข้อบังคับ และแนวทางการปฏิบัติงานจึงถือเป็นภารกิจสำคัญลำดับแรก ๆ ซึ่งจนถึงขณะนี้ คณะกรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ได้ประกาศใช้ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติฯ ที่ผ่านการพิจารณาแก้ไข และยกร่างขึ้นใหม่จากคณะกรรมการจริยธรรม ไปแล้วทั้งสิ้น 14 ฉบับ ได้แก่

1. ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ พ.ศ. 2564
2. ข้อบังคับสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องร้องเรียน พ.ศ. 2564
3. ข้อบังคับสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ว่าด้วยการพิจารณาเรื่องร้องเรียนด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพภายในองค์กรสมาชิก พ.ศ. 2564
4. แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่อง การเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2564
5. แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่อง การเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับผู้หญิง พ.ศ. 2564
6. แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่อง การเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ พ.ศ. 2564
7. แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่อง การเสนอข่าวและภาพข่าวเกี่ยวกับชาติพันธุ์ ศาสนา และสถานะทางเพศ พ.ศ. 2564
8. แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่อง การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และภาพข่าวผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ พ.ศ. 2564
9. แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่องการไปทำข่าวในประเทศและต่างประเทศ พ.ศ. 2564
10. แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่องการรับของขวัญ ของรางวัล และสิ่งมีค่าจากแหล่งข่าว พ.ศ. 2564
11. แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่อง การป้องกันการรับอามิสสินจ้างและการขัดกันของผลประโยชน์ พ.ศ. 2565
12. แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่อง การนำเสนอข่าวและภาพข่าวกีฬา พ.ศ. 2565
13. แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่อง การนำเสนอข่าวการฆ่าตัวตาย พ.ศ. 2565
14. แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่องการนำเสนอข่าว และภาพข่าว ความเชื่อทางไสยศาสตร์ ตัวเลข และสลาภพนัน พ.ศ. 2565

อย่างไรก็ตาม ยังมีแนวปฏิบัติที่ยังรอการปรับปรุงแก้ไขอีก 3 ฉบับ ได้แก่

1. แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่องการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งจะปรับเพิ่มในส่วนของลงทุนในตลาดเงินดิจิทัล เพื่อให้ทันต่อยุคสมัย
2. แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ เรื่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน ที่ประกาศใช้ตั้งแต่ปี 2562
3. แนวปฏิบัติการได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติร่วมกันของ 5 องค์กรวิชาชีพสื่อ ประกอบด้วย สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย และสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ โดยได้ประกาศใช้ตั้งแต่ปี 2559

เข้าดูรายละเอียดข้อบังคับ และแนวปฏิบัติต่างๆ

ทางเว็บไซต์สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ <https://www.presscouncil.or.th/>

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่อง การนำเสนอข่าวการฆ่าตัวตาย พ.ศ. ๒๕๖๕

การศึกษาวิจัยจำนวนมากจากทั่วโลกยืนยันว่า การทำหน้าที่สื่ออย่างมีความรับผิดชอบในการนำเสนอข่าวหรือเรื่องราวการฆ่าตัวตาย มีผลต่อการลดความเสี่ยงของการฆ่าตัวตายที่เพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามงานศึกษาวิจัยเช่นกันพบว่า วิธีที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวหรือเรื่องราวเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย รวมทั้งการใช้ภาษา ความยาว ความถี่ ในการนำเสนออย่างไม่ระมัดระวัง อาจกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบในคนบางกลุ่ม ส่งผลต่อความเสี่ยงในการเพิ่มขึ้นของการฆ่าตัวตาย

ดังนั้น การที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวหรือเรื่องราวการฆ่าตัวตายอย่างระมัดระวัง ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งการให้ข้อมูลคำแนะนำ ที่มีประโยชน์ อย่างเหมาะสม จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งต่อสถานการณ์ปัญหาการฆ่าตัวตายในสังคม

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ จึงเห็นสมควรให้ประกาศใช้แนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่องการนำเสนอข่าวการฆ่าตัวตาย ดังนี้

๑. ต้องไม่นำเสนอข่าวที่เน้นย้ำถึงสาเหตุการฆ่าตัวตาย การสัมภาษณ์บุคคลใกล้ชิด หรือสมาชิกครอบครัวของผู้ตายอย่างเจาะลึก อันอาจกระทบความรู้สึกเศร้าเสียใจของสมาชิกครอบครัว หรือผู้เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับผู้เสียชีวิต
๒. ต้องไม่เร่งสรุป หรือลดทอนความซับซ้อนของสาเหตุการฆ่าตัวตาย ทำให้เข้าใจว่าการฆ่าตัวตายมาจากสาเหตุหรือปัญหาใดเพียงปัญหาหนึ่ง
๓. ต้องไม่นำเสนอเรื่องราวการฆ่าตัวตายว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา หรือเป็นเรื่องที่ยอมรับได้เมื่อเผชิญภาวะยากลำบากของชีวิต
๔. พึงระมัดระวังอย่างยิ่งในการเสนอข่าวการฆ่าตัวตายของผู้มีชื่อเสียง ดารา ศิลปิน โดยเฉพาะในแง่มุมมองความซาบซึ้งสะเทือนใจ
๕. พึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวเรื่องราวการฆ่าตัวตายเป็นข่าวหลัก หรือเป็นข่าวที่โดดเด่น เพื่อป้องกันการเร้าอารมณ์จนนำไปสู่การเลียนแบบ
๖. พึงหลีกเลี่ยงการเสนอรายละเอียดของวิธีการฆ่าตัวตาย สถานที่เกิดเหตุ จดหมายหรือข้อความลาตาย รวมทั้งการนำเสนออย่างซ้ำ ๆ เช่น คลิปภาพ
๗. พึงระมัดระวังการพาดหัวข่าว ความนำ รวมทั้งการนำเสนอเนื้อหาการฆ่าตัวตายที่กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก ความสะเทือนใจ
๘. พึงระมัดระวังการนำเสนอข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ที่ฆ่าตัวตาย รวมทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว หรือภาพจำลอง และลิงก์โซเชียลมีเดียที่เกี่ยวข้อง
๙. ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนควรใช้โอกาสที่เหมาะสมนำเสนอช่องทางขอความช่วยเหลือ ข้อมูล คำแนะนำเรื่องการประเมินตนเอง การจัดการความเครียด สัญญาณเตือน หรือปัจจัยเสี่ยงต่อการคิดฆ่าตัวตายร่วมด้วยทุกครั้งที่น่าเสนอข่าวการฆ่าตัวตาย
๑๐. ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนควรมีที่ปรึกษาหรือทำงานร่วมกับบุคลากรด้านจิตวิทยา ในการนำเสนอข่าวการฆ่าตัวตาย

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

ไทยรัฐคว้ารางวัลภาพ-ข่าว“อิศรา อมันตกุล” “สุรเกียรติ์”ปาฐกถาแนะไทยปรับยุทธศาสตร์

ไทยรัฐคว้ารางวัลข่าวดีเด่น และภาพยอดเยี่ยม รางวัลอิศรา อมันตกุล ปี 2564 ขณะที่ สำนักข่าวอิศรา คว้ารางวัลข่าวออนไลน์ยอดเยี่ยม ส่วนภาพข่าวออนไลน์ยอดเยี่ยมเป็นของวอยซ์ทีวี ด้าน “สุรเกียรติ์ เสถียรไทย” ปาฐกถาพิเศษ ชี้ยุทธศาสตร์เงินเขย่าโลก ส่งผลต่อไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เน้นไทยต้องปรับยุทธศาสตร์ให้ทัน

ในโอกาสวันนักข่าว 5 มีนาคม 2565 สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ได้จัดงานครบรอบ 67 ปีสมาคมนักข่าวฯ ณ ห้องคอนเวนชันฮอลล์ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) โดยในปีนี้ได้เกียรติจาก ศาสตราจารย์ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย ประธานคณะกรรมการเพื่อสันติภาพและความปรองดองแห่งเอเชีย (APRC) และกรรมการการประชุมโบอาวแห่งเอเชีย (Boao Forum for Asia) กล่าวปาฐกถาพิเศษ ในหัวข้อ “ยุทธศาสตร์ สี จิ้น ผิง” เขย่าโลก ไทยจะอยู่อย่างไร

ทั้งนี้ ดร.สุรเกียรติ์ ได้ชี้ให้เห็นว่า ยุทธศาสตร์เงินเขย่าโลก มีผลต่อประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยแนะนำให้ประเทศไทยต้องอยู่แบบใกล้ชิดกับชาติมหาอำนาจทุกฝ่าย มียุทธศาสตร์ที่ชาญฉลาดขึ้น รวดเร็วทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ พร้อมเร่งประสานองค์การฯ และภาคส่วนต่าง ๆ ของไทย เพื่อให้ประเทศไทยอยู่ได้ท่ามกลางจีนและชาติมหาอำนาจที่กำลังเขย่าโลกอยู่ในปัจจุบัน

นอกจากนี้ ยังมีพิธีมอบรางวัลผลการประกวดข่าวและภาพข่าวรางวัลมูลนิธิอิศรา อมันตกุล โดยรางวัลอิศรา อมันตกุล ประเภทข่าวจากสื่อหนังสือพิมพ์ ประจำปี 2564 มีผลงานข่าวส่งเข้า

ประกวดจำนวน 5 ข่าว จากหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับ สำหรับผลการตัดสิน ไม่มีผลงานข่าวใดได้รับรางวัลยอดเยี่ยม แต่มีรางวัลดีเด่น 1 รางวัล และรางวัลชมเชย 1 รางวัล โดยผลงานข่าวจากสื่อหนังสือพิมพ์ ที่ได้รับรางวัลดีเด่น ได้แก่ ผลงานข่าว “ตีแผ่ ขบวนการลักขโมยเนื้อแอนครั่งมโหฬารฯ ฆ่านกฯ นับล้านตัว” โดยกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้รับโล่และเงินรางวัล 30,000 บาท ส่วนผลงานข่าวจากสื่อหนังสือพิมพ์ ที่ได้รับรางวัลชมเชย ได้แก่ ผลงานข่าว “ล้อมคอกหายนะสัตว์ป่าไทยมหันตภัยโรคอุบัติใหม่ ล้มปีศาจกระบาดโค-กระปือ” โดยกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ได้รับโล่และเงินรางวัล 20,000 บาท

รางวัลอิศรา อมันตกุล ประเภทข่าวจากสื่อออนไลน์ ซึ่งจัดการประกวดขึ้นเป็นปีแรก มีผลงานข่าวส่งเข้าประกวดจำนวน 12 ข่าว จาก 5 องค์กรสื่อ โดยผลการตัดสิน ผู้ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ได้แก่ ผลงานข่าว “ผ่าขบวนการปลอมลายเซ็นนักวิชาการประเมินผลงาน ผศ. - รศ.” โดยกองบรรณาธิการสำนักข่าวอิศรา ได้รับโล่และเงินรางวัล 50,000 บาท ส่วนผลงานข่าวจากสื่อออนไลน์ ที่ได้รับรางวัลชมเชย ได้แก่ ผลงานข่าว “กระชากหน้ากาก บิ๊ก อคส. - เอกชน” โดยกองบรรณาธิการสำนักข่าวอิศรา และผลงานข่าว “Alice in Dirty Land อลิซในแดนสกปรก” โดยกองบรรณาธิการ The 101.world ได้รับโล่และเงินรางวัล 20,000 บาท

รางวัลอิศรา อมันตกุล ประเภทภาพข่าวจากสื่อออนไลน์ ประจำปี 2564 มีจำนวน 114 ภาพ จาก 8 องค์กรสื่อ โดยผู้ได้รับรางวัลภาพข่าวจากสื่อออนไลน์ยอดเยี่ยม ได้แก่ ภาพข่าว “จ๋อยยิง” ถ่ายโดย ปฏิภัทร จันทรทอง จากวอยซ์ทีวี ได้รับโล่และเงินรางวัล 50,000 บาท ส่วนภาพข่าวจากสื่อออนไลน์ ที่ได้รับรางวัล

ชมเชย ได้แก่ภาพข่าว “น้ำมาไม่ทันตั้งตัว” ถ่ายโดยชาติกล้า สำเนียงแจ่ม THE STANDARD และภาพข่าว “ซัดเต็มข้อล่อเต็มแข้ง” ถ่ายโดย ศวิตา พูลเสถียร THE STANDARD ได้รับโล่และเงินรางวัล 20,000 บาท

ผลงานภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล ประเภทภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ ประจำปี 2564 มีจำนวน 62 ภาพ จากหนังสือพิมพ์ 5 ฉบับ โดยผลงานภาพข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ได้แก่ภาพข่าว “ปลื้มปิติ” ถ่ายโดย จิตติ จุลเวช หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้รับโล่และเงินรางวัล 50,000 บาท ส่วนภาพข่าวที่ได้รับรางวัลชมเชย ได้แก่ภาพข่าว “ลุยกันແຫລກ” ถ่ายโดย สุเมธ สมคะเน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และภาพข่าว “โปรยโหมดับเพลิง” ถ่ายโดย ชัชพัชร ทองกร หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้รับโล่และเงินรางวัล 20,000 บาท

ผลงานข่าวที่ส่งเข้าประกวดรางวัลข่าวอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดีเด่น ประจำปี 2564 ของชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม

สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย มีจำนวน 27 ข่าว 57 ชิ้นงาน จากสื่อสิ่งพิมพ์ 2 ฉบับ และสื่อออนไลน์ 10 องค์กรสื่อ ผลการตัดสินมีผลงานข่าวได้รับรางวัลดีเด่น 1 รางวัล และรางวัลชมเชย 2 รางวัล โดยผลงานข่าว ที่ได้รับรางวัลดีเด่น ได้แก่ ข่าว “Alice in Dirtyland : อลิซในแดนสกปรก จาก The101.world ได้รับโล่และเงินรางวัล 30,000 บาท ส่วนผลงานข่าวที่ได้รับรางวัลชมเชย ได้แก่ ข่าว “เจาะปัญหา ป่าทับคน คนทับป่า จาก Workpoint-TODAY” และข่าว “หมอกควัน PM 2.5 ในภาคเหนือมาจากไหน?” จาก ประชาไท ได้รับโล่และเงินรางวัล 10,000 บาท

สำหรับรางวัลอิศรา อมันตกุล ได้มีการจัดประกวดครั้งแรกเมื่อปี 2515 เพื่อเป็นการรำลึกถึงนายอิศรา อมันตกุล นักหนังสือพิมพ์ผู้ล่วงลับ และอดีตนายกสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทยคนแรก ซึ่งถือเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการริเริ่มและบุกเบิกงานข่าวเชิงสืบสวนในประเทศไทย ■

ประกาศสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เรื่อง แต่งตั้งกรรมการบริหารสมาคมฯ ประจำปี ๒๕๖๕

คณะกรรมการบริหาร สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี ระหว่างวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ - วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๗

ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ สมัยที่ ๒๒ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มีมติกำหนดตำแหน่งของกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่บริหารงานของสมาคมฯ ตามข้อบังคับข้อ ๑๔ หมวด ๖ ว่าด้วยการบริหารสมาคมฯ ดังนี้

นายมงคล บางประภา (บางกอกโพสต์)

นางสาวนริณี เรืองหนู (มติชน)

นายวัฒน์ชัย ยะนิทร (ผู้จัดการ)

ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย (แนวหน้า)

นายวิเศษ งามขำ (บางกอกโพสต์)

นายธีรชัย จารุวัตร (ประชาไท)

นายจิรพงษ์ ประเสริฐพลกรัง (ฐานเศรษฐกิจ)

นายสมศักดิ์ ศรีกำเนิด (บ้านเมืองออนไลน์)

นายชุมพล แก้วแจ่ม (สยามรัฐ)

นางสาวหทัยรัตน์ ดีประเสริฐ (กรุงเทพธุรกิจ)

นายชำนาญ ไชยศรี (ไทยรัฐ)

นางอุษา มีชารี (เดลินิวส์)

นางสาวธนิศา อิศรา (ผู้จัดการ)

นางสาวอัญชลี คงกรุต (บางกอกโพสต์)

นายวรพล เพชรสุทธิ (เดลินิวส์)

นายกสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

อุปนายกฝ่ายวิชาการ สมาคมฯ

อุปนายกฝ่ายสวัสดิการและสมาชิกสัมพันธ์ สมาคมฯ

อุปนายกฝ่ายต่างประเทศ สมาคมฯ

อุปนายกฝ่ายกิจกรรมพิเศษ สมาคมฯ

อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ

เลขาธิการ สมาคมฯ

เหรียญชัย

นายทะเบียน

รองเลขาธิการฝ่ายวิชาการ สมาคมฯ

รองเลขาธิการฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ สมาคมฯ

รองเลขาธิการฝ่ายสวัสดิการและสมาชิกสัมพันธ์ สมาคมฯ

กรรมการฝ่ายสวัสดิการและสมาชิกสัมพันธ์ สมาคมฯ

กรรมการฝ่ายต่างประเทศ สมาคมฯ

กรรมการฝ่ายกิจกรรมพิเศษ สมาคมฯ

กรรมการจริยธรรมวิชาชีพ สมาคมฯ

นางผุสดี คีตวรนาฏ (ชิงจางเอี้ยน)

นายสมาน สุทธิ (โพสต์ทูเดย์)

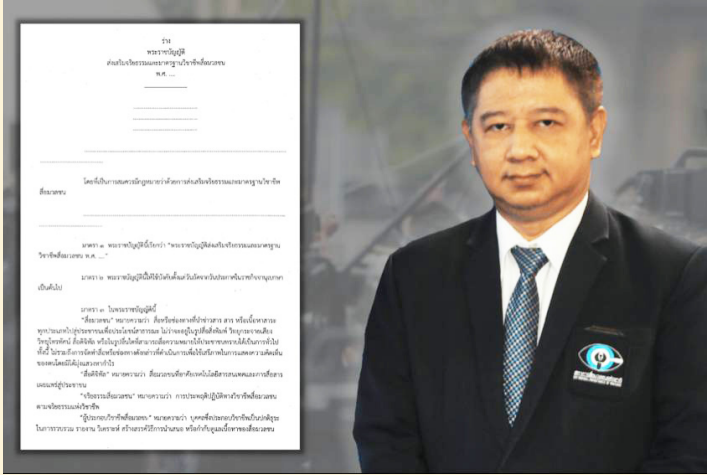
ดร.สุรศักดิ์ จิรวัดร์มงคล (ผู้จัดการ)

ดร.เรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ (มติชน)

นายบรรยงค์ สุวรรณผ่อง (อีคอนนิวส์)

ก้าวสำคัญ ต่อจากหน้า 1

สภาการฯ ลั่นร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานสื่อฯ เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ขณะทีคนในแวดวงสื่อสารมวลชน ตั้งข้อสงสัยว่าเป็นความพยายามของรัฐที่จะเข้ามาควบคุมสื่อหรือไม่ และหนุนให้มีการจัดตั้งสภาวิชาชีพสื่อมวลชน เพื่อคุ้มครองเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน และกำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน องค์กรสื่อมวลชน องค์กรวิชาชีพและองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนให้ปฏิบัติตามจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน

ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ. เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2565 ที่ผ่านมาหลังจากที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วและส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอรัฐสภาพิจารณา เพื่อออกเป็นกฎหมายต่อไปนั้น มีหลายฝ่ายตั้งข้อสงสัยว่าเป็นความพยายามของรัฐที่จะเข้ามาควบคุมสื่อหรือไม่

สาระสำคัญบางส่วนของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้มี “สภาวิชาชีพสื่อมวลชน” เพื่อคุ้มครองเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน และกำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน องค์กรสื่อมวลชน องค์กรวิชาชีพและองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนในการปฏิบัติตามจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชนตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมสื่อมวลชนและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน

สภาวิชาชีพฯ มีหน้าที่และอำนาจ อาทิ การรับจดทะเบียนองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนส่งเสริมการคุ้มครองเสรีภาพในการเสนอข่าวสารและแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนที่ปฏิบัติตามจริยธรรมติดตามดูแลการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนให้ เป็นไปตามจริยธรรมกับส่งเสริมการรวมกลุ่มและกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชน ฯลฯ

ส่วนรายได้หลักของสภาวิชาชีพฯ มาจากเงินกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เป็นรายปีตามที่สภาฯร้องขอตามความจำเป็น แต่

ไม่น้อยกว่าปีละ 25 ล้านบาท

ความคับหน้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ น.ส.วริษฐา ภัคดี บรรณาธิการบริหาร ลานนาโพสต์ ออนไลน์ ให้ความเห็นว่า ร่างกฎหมายฉบับนี้ เปลี่ยนหลักการจากเดิม “ควบคุมบังคับ” ให้สภาสื่อมวลชน มีตัวแทนจากภาครัฐ และกำหนดให้สื่อมวลชน ต้องมีใบอนุญาตประกอบการ เหมือนวิชาชีพอื่น ๆ เปลี่ยนมาเป็นหลัก “ส่งเสริมและคุ้มครอง” ซึ่งสอดคล้องกับหลักการกำกับ ดูแลเรื่องจริยธรรมที่จะไม่ใช่กฎหมายมาบังคับให้สื่อมีจริยธรรม เพราะจริยธรรมเกิดจาก “จิตสำนึก” ไม่ได้เกิดจากการถูกบังคับ

อย่างไรก็ตาม การมีกฎหมาย ก็อาจไม่ได้ช่วยให้สื่อตระหนักถึงความรับผิดชอบเรื่องจริยธรรมมากนัก トラบใดที่การทำสื่อยังอยู่ภายใต้โครงสร้างอุตสาหกรรม ที่ต้องมีผลประโยชน์ที่ตี มีเรฟติงที่ดี มีรายได้เพียงพอที่จะหล่อเลี้ยงให้องค์กรอยู่รอด

ด้าน นายศักดิ์สิทธิ์ วิบูลศิลป์โสภณ กรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพชรภูมิ จังหวัดเพชรบุรี และนายกสมาคมสื่อมวลชนเพชรบุรี กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า เห็นด้วยที่มี พ.ร.บ. ส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน ซึ่งเป็นความพยายามที่จะให้ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนที่มีความหลากหลาย ในขณะนี้ได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าวสารภายใต้การครอบงำของกฎหมาย ในร่างมี “สภาวิชาชีพสื่อมวลชน” มีบทบาทหน้าที่คอยกำกับดูแลและพิจารณาข้อร้องเรียนต่าง ๆ โดยมีกรอบจริยธรรมเป็นธงในการวินิจฉัยปัญหา

สภาวิชาชีพฯ ยังมีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพอีกด้วย นอกจากนี้คณะกรรมการของสภาวิชาชีพฯ ก็มีตัวแทนขององค์กรสื่อเข้าร่วมเป็นกรรมการ มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการจริยธรรม มีความชัดเจนและครบถ้วนซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับธรรมนูญข้อบังคับของสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติที่มีเป้าประสงค์ให้องค์กรสื่อดูแลกันเอง ผิดกันตรงที่ พ.ร.บ. ฉบับนี้สามารถบังคับใช้ได้และมีผลทางกฎหมาย

ขณะที่ น.ส.พัชรี เกิดพรม บรรณาธิการ นสพ.ส่องใต้นิวส์ (สตูล) กล่าวว่า ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมจริยธรรมฯ เป็นความหวังอันสูงสุดของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนท้องถิ่นที่อยากจะเห็นให้มีการตั้งองค์กรในการทำหน้าที่คุ้มครองเสรีภาพของบุคคลที่ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ตามกรอบของรัฐธรรมนูญที่มีบัญญัติรับรอง ในการนำเสนอข่าวสาร ความคิดเห็นตามกรอบจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

รวมทั้งการส่งเสริมจริยธรรมสื่อมวลชนให้เหมาะสมกับวิวัฒนาการของโลกข่าวสารที่เปลี่ยนไป เพื่อให้ทำหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพที่เหมาะสมเหมือนกันทั่วประเทศ อีกทั้งให้เป็นที่พึ่งของประชาชนผู้ด้อยโอกาส ในการสะท้อนปัญหาสังคม มุ่งมั่นทำหน้าที่การแก้ไขเพื่อความผาสุกและความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนของประเทศชาติสืบไป ■

สภาการสื่อฯ-ศาลปกครอง ร่วมมือยกระดับทักษะข่าว

เปิดมิติใหม่องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ มุ่งสร้างการรับรู้ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างขึ้น และเพื่อเป็นช่องทางหาความช่วยเหลือสื่อมวลชน การเสริมสร้างพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในกระบวนการรายงานข่าว และการดำเนินธุรกิจสื่อ จึงได้ดำเนินพบปะแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลพร้อมสร้างความร่วมมือ ทำกิจกรรมกับหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ โดยเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2564 นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ได้นำคณะกรรมการเข้าพบ นายชาญชัย แสวงศักดิ์ ประธานศาลปกครองสูงสุด เพื่อแสดงความยินดีในโอกาสที่นายชาญชัย เข้ารับตำแหน่งใหม่ พร้อมกับการหารือถึงความร่วมมือระหว่างกันทางด้านวิชาการ รวมถึงงานฝึกอบรมผู้สื่อข่าวให้เข้าใจงานของศาลปกครองให้มากยิ่งขึ้น

จากนั้น เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2564 ทางคณะกรรมการสภาการสื่อมวลชนฯ ได้เข้าพบกับ นายวิชณุ วรรณฤณ รองประธานศาลปกครองสูงสุด เพื่อกำหนดกรอบความร่วมมือตามที่ได้หารือกับประธานศาลปกครองสูงสุดมาแล้ว โดยเบื้องต้นกำหนดให้มีการจัดงานสัมมนาโดยมุ่งเน้นไปที่ประเด็นปัญหาการกำกับดูแลสื่อวิทยุ โทรทัศน์ ของ กสทช. โดยจุดมุ่งหมายใหญ่ในการจัดสัมมนา คือ การเสนอปัญหาของสื่อต่อการดำเนินการของ กสทช. โดยสื่อทั้งโทรทัศน์ และวิทยุ จะเป็นผู้เสนอปัญหา และ กสทช.จะเป็นผู้ตอบ ขณะที่ศาลปกครองจะเป็นผู้ชี้แนะแนวทางการดำเนินการ

นอกจากนี้ ทางสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ยังเสนอให้มีการจัดอบรมผู้สื่อข่าว เพื่อให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่และภารกิจ

ของศาลปกครอง โดยอาจจัดสองวันหนึ่งคืน หรือหนึ่งวันเต็ม ในลักษณะการให้ความรู้ และ Work Shop เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสื่อมวลชน กับศาลปกครอง และอีกหนึ่งเรื่อง ที่ทางสภาการสื่อมวลชนเสนอคือ ขอให้ศาลปกครองจัดทำเอกสารข่าว หรือเอกสารความรู้ในเรื่องของศาลปกครอง เผยแพร่ต่อประชาชน

ต่อมาเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2565 สำนักงานศาลปกครอง ได้กำหนดจัดการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ปัญหาการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์” ตามกรอบความร่วมมือกับสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ โดยจัดในช่วงการจัดงานครบรอบ 21 ปีศาลปกครอง โดยมีวิทยากร ประกอบด้วย นายสุชาติ ศรีวรรกร อธิบดีศาลปกครองกลาง พลอากาศโทธนพันธ์ุ ห่อรายเจริญ อดีต รองเลขาธิการ กสทช. ศาสตราจารย์ พิรงรอง รามสูต นักรวิชาการ อิสระ นายสำราญ อีบรอฮีม นายกษมาคมผู้ประกอบวิชาชีพวิทยุท้องถิ่นไทย และนายสุภาพ คลี่ขจาย นายกษมาคมโทรทัศน์ระบบ

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เป็นองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน ทำหน้าที่กำกับดูแลกันเองอย่างเป็นอิสระ เพื่อนำเสนอข่าวสารด้วยความรับผิดชอบบนพื้นฐานของจรรยาบรรณ สนับสนุนการใช้สื่อเพื่อการรับรู้ข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พบเห็นการละเมิดร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ www.presscouncil.or.th หรือ สแกน QR CODE

ดิจิตัล (ประเทศไทย) และได้รับเกียรติจาก นายวิษณุ วัลญญู รองประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นผู้ดำเนินการสัมมนา

สำหรับความร่วมมือกับศาลปกครองครั้งนี้ เนื่องจากศาลปกครอง ถือเป็นองค์กรที่มีความสำคัญต่อการให้ความยุติธรรมแก่ประชาชน และเป็นกลไกสำคัญในการบริหารประเทศ โดยทำหน้าที่พิจารณาข้อพิพาททางปกครองระหว่างราษฎรกับรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนนั้น พบว่าปัจจุบันมีคดีที่สื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อโทรทัศน์ ฟ้องร้อง กสทช. อยู่เป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่เกิดจากการออกคำสั่งของ กสทช. ให้ผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติ หรือไม่ให้ปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขใดๆ แต่คำสั่งดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของสื่อมวลชนผู้รับใบอนุญาต จึงทำให้เกิดการ

ฟ้องร้องคดีมายังศาลปกครองจนถึงขณะนี้คดีค้างอยู่มากกว่า 300 คดี

ทั้งนี้ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ได้ทำความร่วมมือกับ สภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์ ในการช่วยเหลือทางคดี แก่สื่อมวลชน หรือผู้ปฏิบัติงานสื่อที่ถูกฟ้องร้อง และการส่งเสริมทางวิชาการ

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ กล่าวตอนหนึ่งในฐานะสักขีพยานในการลงนามว่า ความร่วมมือร่วมกับสภานายความเกิดขึ้นในช่วงที่ยังดำรงตำแหน่ง นายกสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย จึงมีความยินดีที่ความร่วมมือนี้ยังคงอยู่และดำเนินไปด้วยดีเสมอมา ซึ่งถือเป็นสิทธิหนึ่งของสื่อมวลชนที่แม้ว่าจะนำเสนอข่าวถูกต้องครบถ้วนรอบด้านตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพแล้วก็ตาม แต่ฝ่ายที่ถูกนำเสนอข่าวก็มีสิทธิในด้านกฎหมายดำเนินคดีกับสื่อมวลชนได้ เอ็มไอยูนี้จึงจะช่วยให้สื่อมวลชนมีช่องทางในการช่วยเหลือด้านคดีความ

“อย่างไรก็ตามองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน มีสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ และสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ เป็นองค์กรที่กำกับดูแลสื่อมวลชน รวมทั้งสมาคมนักข่าวทั้ง 2 สมาคม ก็มีกรรมกรจริยธรรม ช่วยตรวจสอบจริยธรรมของสื่อมวลชนอีกชั้นในระบบการควบคุมกันเองด้วย เพื่อถ่วงถ่วงเรื่องก่อนที่จะมาถึงสภานายความฯ” ■

จัดทำวารสารจดหมายเหตุโดย

คณะอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์

ที่ปรึกษา นายบุตรดา ศรีเลิศชัย, นายดำฤทธิ วิริยะกุล, นายสวิชัย บำรุงสุข ประธาน, นางสาวชุตินมพรรณ ศรีชำ รองประธาน, อนุกรรมการ นายก้าวโรจน์ สุதாகักดี, นายชุมพล แก้วแจ่ม, นายณรงค์ สุทธิรักษ์, นางสาวอศินา พรวาทิน, ว่าที่ ร.ต. กานต์ เหมสมิติ, นายฐิติชัย อัญญาวัชระ, นางสาวรัชฎา ปลันตา อนุกรรมการ และเลขานุการ